

št. 4 (21.241) leta LXXI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Žakriž nad Cerknimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

ČETRTEK, 8. JANUARJA 2015

1,20 €

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in
Abbonamento Postale n. 353/2003
(convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/1S

5.0.1.08

Frontna linija v osrčju Pariza

DUŠAN UDOVIČ

Po podatkih organizacije Reporters sans frontières je bilo v lanskem letu po svetu ubitih 43 novinarjev, 8 njihovih pomočnikov, 12 blogerjev in aktivistov, ki so delali kot novinarji. Nadalje je kar 178 novinarjev, ki so jih zaprli na območju vojaških spopadov, 11 pomočnikov in blogerjev še vedno v ujetništvu. Leto 2013 je bilo s tega vidika še bolj tragicno, saj je padlo vsaj 70 novinarjev, izmed katerih jih je 29 izgubilo življenje na prizorišču sirske državljanke vojne, 10 jih je bilo ubitih v Iraku, 6 v Egiptu. Večinoma so bili novinarji ubiti na prizoriščih vojnih spopadov, a kar nekaj jih je bilo ob glavo zaradi pisanja o korupciji, trgovanja z mamilimi ali ker so pisali o drugih podobnih zadevah.

Podatki so srljivi in veliko povedo o tem, da je vojno dopisništvo ali pisanje o »občutljivih« temah vselej tvegano. Včasih se srečamo tudi s cinično pripombo, češ, kaj pa rinejo v nevarnosti in iščejo nesrečo. A če ne bi bilo takih pogumnih novinarjev, nekaterih resnic javnost ne bi nikoli zvedela in takrat bi demokracija in svoboda šele bili v pravi nevarnosti. Nekaj o tem zelo konkretno vemo tudi pri nas, dovolj je, da se spomnimo na padle urednike Partizanskega dnevnika, potem pa na Mirana Hrovatina, Sašo Oto, Marca Lucchetto in Daria D'Angela. Tudi ti so umrli na fronti, da bi mi vedeli, kaj se tam dogaja. Zato smo danes iskreno solidarni s francoskimi kolegi, ravno ob spominu na naše padle.

Letošnje leto se za novinarje začenja na najslabši možen način. Skupina novinarjev je včeraj padla v osrčju Pariza, za pisalnimi mizami lastne redakcije, postali so žrtve slepega islamskega fanatizma, ki za satirične vinjete na njegov račun obsoja na smrt in jo tudi seje na najbolj barbarški način. Teroristi so s hladnokrvno eksekucijo s kalašnikovkami in granatami očitno hoteli pokazati, da lahko udarijo kjer koli in kadarkoli. Za napad so kot simbolični cilj izbrali časopis, ki je po svoji drzni, brezkompromisni in vse smeri uperjeni satiri znani v Evropi in svetu.

Morda tudi ni slučaj, da je bil pokol izveden v prestolnici države, ki ima tudi zaradi svoje kolonialne preteklosti približno pet milijonov muslimanov, kar je največ v Evropi. Krvavi dogodek bi lahko deloval kot neveren detonator za izbruh islamofobije, na katero je Francija vse prej kot imuna.

PARIZ - 12 ubitih v uredništvu tednika Charlie Hebdo sredi francoske prestolnice

Francijo pretresel krvav napad islamskih skrajnežev

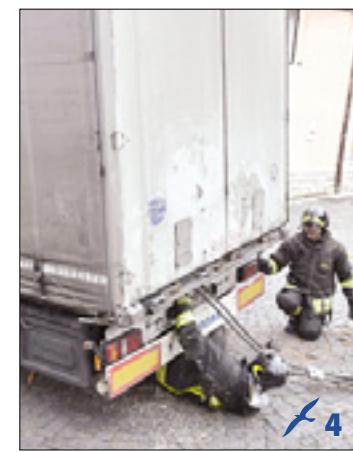

ČEDAD - 52. Dan emigranta, osrednji praznik Slovencev z Videmskega **Skrb za ohranjanje slovenske kulture in besede ter razvojni načrti skupnosti**

ČEDAD - Stalna skrb za ohranjanje slovenske kulture in besede in načrti za družbeno-gospodarski razvoj so bili glavne teme 52. Dneva emigranta (FOTODAMJ@N), najvidnejše prireditve Slovencev videmske pokrajine, ki tamkajšnji slovenski skupnosti nudi možnost, da izpostavi svoje načrte in prioritete za bodočnost. Slavnostna govornika sta bila letos Bruna Dorbolò in Ivano Strizzolo. Dan emigranta sta tudi tokrat organizirala videmska pokrajinska odbora SKGZ in SSO pod pokroviteljstvom Občine Čedad.

DOLINA - Včeraj **Tovornjak »zasedek« vaško središče**

4

GORIŠKA - Tradicionalni običaj ob dnevu treh kraljev

Na Vrhu in v Števerjanu odmevali koledniški napevi

GORICA - Na Vrhu in v Števerjanu so v torek obudili tradicionalni običaj koledovanja treh kraljev. Vrhovski fantje so se po ustaljenem vzorcu sredi dneva zbrali na sedežu društva Danica, od koder so krenili na pot, ki jih je popeljala prav do vsake domačije, kjer so jih ljudje pričakali in pogostili. V Števerjanu je obhod trajal cel dan; obiskali so tudi nekaj domačij v Podgori, Gorici, na Humu in v Podšabotinu, kjer so s svojim prihodom razveselili tudi goste doma za starejše občane. Zbrane prispevke bodo števerjanski koledniki namenili tržaški otroški bolnišnici Burlo Garofolo in združenju Spraglio.

Na 13. strani

Torek v znamenju iskanja in reševanja

Na 4. strani

Repentabor: Pisani o obračunu 2014

Na 5. strani

Cosolini o pristanišču: takoj predsednika!

Na 6. strani

V Sovodnjah se je udrlo cestišče

Na 13. strani

Začenja se akcija zlati let

Na 19. strani

INVESTICIJE - Najbolj zahteven projekt na železniški infrastrukturi

Za drugi tir Koper - Divača glavni problem financiranje

LJUBLJANA - Prvi sestanek delovne skupine, ki išče možnosti za finančiranje investicije v drugi tir železniške proge Divača-Koper, ni prinesel veliko novega. Sogovorniki so se strinjali, da mora Slovenija v naslednjih nekaj letih nadoknadi zamujeno. Skupino je imenoval minister za infrastrukturo Peter Gašperšič. Ministrstvo je predstavilo investicijske projekte na javni železniški infrastrukturi, tako tiste, ki že potekajo, kot tudi tiste, ki jih država v finančni perspektivi 2014-2020 še načrtuje, so sporočili z ministrstva.

Na infrastrukturnem področju je v tem trenutku pripravljenih za okvirno 2,5 milijarde evrov razvojnih projektov v različno stopnjo zrelosti, med njimi so tudi takšni s področja železniškega prometa. To so drugi tir Divača-Koper, vozlišče Pragersko, rekonstrukcija odseka Maribor-Šentilj,

Drugi tir je prioriteta, glavni problem pa so potrebna finančna sredstva za izgradnjo

ARHIV

pozneje pa tudi drugi tir Maribor-Šentilj, Tivolski lok in odsek Poljčane-Slovenska Bistrica.

Delovna skupina se je strinjala, da je med naštetimi najbolj zahteven projekt drugi tir Divača-Koper. Klju-

čno vprašanje tega projekta je njegovo financiranje. Možnosti, da bi Slovenija drugi tir skoraj v celoti finančira iz proračunskih ali dolžniških virov, ni, saj bi to popolnoma zavrljalo vzdrževanje in razvoj ostale, obstoje-

če in tudi prepotrebne nove prometne infrastrukture. Delovna skupina bo zato do februarja identificirala ustrezen model izvedbe projekta ter sestavila finančno konstrukcijo s kombinacijo evropskih sredstev, proračunskih sredstev in drugih virov.

Investicija v gradnjo drugega tira Divača-Koper je skupaj z DDV ocenjena na 1,35 milijarde evrov. Skladno z izdelanim osnutkom investicijskega programa je predvideno sofinanciranje projekta iz evropskih sredstev v višini 385 milijonov evrov, odprt po takoj ostaja vprašanje financiranje preostalih dela v višini 1,015 milijarde evrov (vključno z DDV). Slovenija je projekt drugega tira prijavila tudi v investicijski načrt za Evropo, ki si ga je zamislil novi predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker. Vlogo za razpis za evropska sredstva je treba pripraviti v februarju.

Poseg v Gracišču zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom

GARCIŠČE - V stanovanjskem objektu v Gracišču v občini Koper so reševalci in gasilci v torek posredovali zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom. Reševalci so dve odrasli osebi in otroku odpeljali na združevanje v bolnišnico, objekt pa so prezračili in zavarovali, so v poročilu zapisali na Cen-

tru za obveščanje RS. Do zastrupitve z ogljikovim monoksidom po podatkih policije najpogosteje pride zaradi nepravilnega ravnanja s kuirilnimi napravami ali njihovega neustreznega vzdrževanja, zato policija svetuje redno vzdrževanje in občasno zračenje prostorov. Pri vseh kuirilnih napravah je pomembno, da se dimovode oziroma dimnike redno čisti in preverja, da se redno vzdržuje kuirilne naprave oziroma peči ter da so naprave in sistemi nameščeni pravilno ter v skladu z navodili proizvajalcev.

Poleg tega je pri kuirilnih napravah na trda in tekoča goriva pomembno še, da se v okolici kurišča in same peči ne nahajajo vnetljive snovi ter da se kurišča redno čisti. Pri plinskih pečeh pa je priporočljivo še, da je v njihovi bližini nameščen detektor ogljikovega monoksida ter da se občasno prezrači prostore.

Policjska pisarna v Komnu spet odprla svoja vrata

KOMEN - Včeraj je svoja vrata ponovno odprla policijska pisarna v Komnu, ki se nahaja v prostoru krajevnega urada v zgradbi Občine Komen. V času uradnih ur, vsako sredo med 14. in 17. uro, bo v pisarni prisoten vodja policijskega okoliša Erik Fabčič, so sporočili s Policijske uprave (PU) Koper. Kot so zapisali, so sežanski policiсти dosegljivi tudi na telefonski številki Policijske postaje Sežana, kjer se lahko občani za srečanje dogovorijo z vodjem policijskega okoliša ali drugim policistom tudi na drugi lokaciji in ob drugem času.

S 1. januarjem pa je prenehala delovati policijska pisarna v Podgradu, ki je enkrat tedensko delovala od leta 1996. Ob odprtju in prva leta delovanja je bila policijska pisarna relativno dobro obiskana. Z množičnim pojavom mobilnih telefonov in druge informacijske tehnologije ter poznavanjem tamkajšnjega vodje policijskega okoliša pa se je obisk postopoma zmanjševal. To obliko dela bodo nadomestili predvsem s terenskim delom lokalnih policistov, so še sporočili s PU Koper.

DRAŽGOŠE - V nedeljo ob 73. obletnici znamenite bitke

Tradicionalna spominska slovesnost

Pričakujejo od 5 do 7 tisoč ljudi - V sklopu 58. prireditve Po stezah partizanske Jelovice tudi 9 organiziranih pohodov in zimske kolesarske vzpon

KRANJ - Ob 73. obletnici dražgoške bitke bo v sklopu 58. prireditve Po stezah partizanske Jelovice v nedeljo v Dražgošah tradicionalna spominska slovesnost. Nedeljsko dogajanje v Dražgošah je skupaj s sodelavci in organizatorji številnih pohodov včeraj v Kranju predstavil predsednik organizacijskega komiteja prireditve Po stezah partizanske Jelovice Drago Štefe. Kot je pojasnil, bo slavnostni govornik akademik, politik, diplomat in borce NOB Anton Vratuša, ki bo letos praznoval sto let.

V kulturnem programu bodo sodelovali domačini, ki bodo poskrbeli tudi za tople napitke in domače jedi za tiste, ki se bodo zbrali v njihovi vasi na pobočjih Jelovice. Letos pričakujejo med 5000 in 7000 obiskovalcev, dejanska udeležba pa bo precej odvisna od vremena. V lanskem sončnem vremenu so tako našeli kar 10.000 ljudi, za letos pa vremenska napoved kaže na precej visoke temperature, vendar tudi na možnost dežja.

Kot vsako leto, se bodo številni obiskovalci v Dražgoše podali peš. Planinska društva pripravljajo devet organiziranih pohodov in tudi zimske kolesarski vzpon iz Kranja, Škofje Loke in Radovljice. Najdaljšo tradicijo ima tokratni že 36. pohod Po poti Cankarjevega bataljona s Pasje ravni v Dražgoše, ki se ga je, kljub temu, da 32 kilometrov dolg pohod traja od deset do 12 ur, lani udeležilo kar 640 pohodnikov, od leta 1980 pa že skoraj 9500. Jože Stanonik iz planinskega društva Škofja Loka opozarja, naj se pohoda udeležijo le tisti, ki imajo dovolj kondicije za dolgo hojo, vsako leto se namreč zgodi, da nekaj udeležencev omaga. Pohod poteka v vsakem vremenu, letos pa je na poti tudi približno 20 centimetrov snega in nekaj ledu. Organizatorji priporočajo čelno svetilko, pohodne palice in primerno obutev ter opremo.

S tradicionalnim pohodom se spomini, v kakšnih težkih razmerah je deloval Cankarjev bataljon. Dražgoška bitka, ki je potekala v visokem snegu pri minus 30 stopinjah Celzija januarja 1942 in je bila največja bitka NOB na Gorenjskem ter je spremenila nemški načrt izseljevanja Gorenjev, je terjala življenja 41 Dražgošanov in devetih partizanov.

Kot je prepričan Štefe, poljanska vstaja in dražgoška bitka pomenita prvi organiziran in pomemben upor proti načistom, ki so tisti čas zavojevali praktično

Anton Vratuša ARHIV

Letos ob spomeniku (posnetek z lanske prireditve) pričakujejo od 5 do 7 tisoč ljudi

ZDRAVSTVO - Po navedbah časnikov Delo in Dnevnik

V ljubljanskem kliničnem centru preiskujejo sum evtanazije neozdravljivo bolnega pacienta

LJUBLJANA - V ljubljanskem kliničnem centru preiskujejo sum evtanazije neozdravljivo bolnega nevrološkega bolnika, sta poročala včerajšnja Delo in Dnevnik. V bolnišnici so že odredili interni strokovni nadzor. Po poročanju Dnevnika so sum nezakonite pomoći pri smrti prijavili policiji, zdravniku pa odredili začasni suspenz.

Kot navaja Dnevnik, naj bi do dobgoda v Univerzitetnem kliničnem centru (UKC) Ljubljana prišlo konec lanskega leta. Zdravnik naj bi pri neozdravljivo bolnem nevrološkem bolniku opravil nedovoljeno evtanazijo, in sicer ob želji svojcev. Po poročanju Dela gre za 83-letnega bolnika, ki naj bi mu zdravnik z mešanico kalija in morfija skrajšal življenje. Bolnik naj takrat ne bi bil pri zavesti.

Patolog Jože Balazic, ki je kot predsednik komisije za interni strokovni nadzor pregledal dokumentacijo bolnika, je za Delo povedal, da bi bolnik v vsakem

primeru v nekaj dneh umrl ter da ni bil več pri zavesti. »Doživel je obsežno kap, imel je tudi druge težave. Toda to še ne daje nobenemu zdravniku dovoljenja, da bolniku namerno skrajša življenje,« je pojasnil. Po pisanju Dela obdukcije po smrti bolnika ni bilo, saj so na oddelku od nje odstopili.

Interni strokovni nadzor je po poročanju Dela predlagal strokovni direktor nevrološke klinike David B. Vodusek, ki je kot nadrejeni med prvimi govoril z osumljениm zdravnikom. »Povedal mi je, da se ne čuti krivega in da je delal v dobro bolnika,« je povedal za Delo. Zdravnik je po njegovih besedah svoje dejanje priznal, a ga je pred nadzorno komisijo zanikal. »Dejal je, da tega ni storil in da je tekočina tekla mimo, torej ne v žilo. Zdaj preverjam, ali je njegova trditev možna,« je za Delo pojasnil Vodusek.

Strokovni direktor UKC Sergej Hojker pa je za Delo dejal, da bo šestčlanska

Na UKC raziskujejo sum evtanazije neozdravljivo bolnega pacienta

komisija za izvedbo internega strokovnega nadzora raziskala, ali je bil bolnik v zadnjem tednu življenja obravnavan v skladu z zdravniško etiko in doktrino.

Predsednica odbora za pravno-etična vprašanja pri Zdravniški zbornici Slovenije Danica Rotar Pavlič je po poročanju Dnevnika povedala, da se s sumom

aktivne evtanazije v času njenega vodenja odbora še niso srečali. Za zdaj tudi niso prejeli prijave o primeru v UKC Ljubljana. Notranji strokovni nadzor bo po besedah strokovnega direktorja zavoda Sergeja Hojkerja končan v nekaj dneh. Na podlagi tega se bodo odločili glede usodne zdravnika, ki je sedaj suspendiran.

ČEDAD - Dan emigranta, najvidnejša prireditev Slovencev na Videmskem

V ospredju skrb za ohranjanje slovenske kulture in besede ter načrti za razvoj

Prireditev pripravljata SKGZ in SSO - Glavna govornika Bruna Dorbolò in Ivano Strizzolo - Tudi bogat kulturni program

ČEDAD - Stalna skrb za ohranjanje slovenske kulture in besede, »ki je glas te zemlje že več kot 1300 let in še vedno prica, kdo smo«, in načrti za družbeno-gospodarski razvoj so bili glavne teme letosnjega 52. dneva emigranta, najvidnejše prireditve Slovencev videmske pokrajine, ki tamkajšnji slovenski skupnosti nudi možnost, da izpostavi svoje načrte in prioritete za bodočnost. V čedajskem gledališču Ristori se je zato ob tej priložnosti kot vsako leto ob pomembnih političnih predstavnikih in upraviteljih z obeh strani meje zbralo tudi veliko število domačinov z vseh končev videmske pokrajine, od Nadiških dolin do Kanalske doline. Slavnostna govornika sta bila letos predsednica Inštituta za slovensko kulturo Bruna Dorbolò, ki je zastopala slovenske organizacije videmske pokrajine, in predsednik Paritetne komisije med državno in deželno upravo Furlanije-Julijске krajine Ivano Strizzolo. Dan emigranta sta tudi tokrat organizirala videmska pokrajinska odbora SKGZ in SSO pod pokroviteljstvom Občine Čedad.

Po uvodnem pozdravu čedajskoga župana Stefana Ballocha se je Bruna Dorbolò spomnila, kako so se v teh krajinah že od nekdaj borili za to, da se ohrani slovensko načrte, ki se je v glavnem prenašalo samo ustno in v družinah. Da ne bi izgubili svojega jezika, so pred tridesetimi leti v Špetru ustanovili dvojezično šolo, na žalost pa v Terskih dolinah, Reziji in Kanalski dolini še vedno nimajo možnosti dvojezičnega šolanja. Po mnenju Dorbojeve je prišel čas, da pristojne oblasti končno rešijo to vprašanje. Zaustavila se je tudi pri začetkih delovanja Inštituta in spregovorila o evropskih projekti, pri katerih je imel pomembno vlogo Inštitut. V zvezi s tem je posebej poddarila projekta Jezik_Lingua, v sklopu katerega je nastalo Slovensko multimedialno okno SMO) v Špetru, in ZborZbirk, ki omogoča ohranjanje in ovrednotenje kulturne dediščine. Izpostavila je tudi željo po nadgradnji centra SMO, z večjo povezavo tudi z ostalimi dolinami v videmski pokrajini, kjer živi slovenska skupnost, in Posočjem. Po mnenju Dorbojeve je treba nadaljevati na poti do turističnega in gospodarskega razvoja teh krajev, da bodo lahko tu ostali tudi mladi. Poudarila pa je, da so taksi projekti živ dokaz, kako lahko kultura prispeva k razvoju krajev in skupnosti. Ob koncu se je dotaknila tudi reforme krajnih uprav in iznesla željo, da bi se lahko med sabo povzale občine, kjer živijo Slovenci, saj v drugačnih in večjih oblikah združevanja potrebe slovenske krajne skupnosti ne bi bile upoštevane.

Ivano Strizzolo pa je v svojem nagonoru izpostavljal potrebo, da se vse večji meri podprejo ne samo pobude, ki omogočajo ohranitev slovenskega jezika in kulture, temveč tudi tiste dejavnosti, ki omogočajo družbeno-gospodarski razvoj predelov videmske pokrajine, kjer živi slovenska manjšina. Zato bi morali na novo premisliti tudi zaščitni zakon 38/2001 in postavki, ki spodbuja družbeno-gospodarski razvoj, nameniti več sredstev. Tudi mladim je treba namreč pomagati, da ostanejo na svoji zemlji. Ta teritorij pa je že zaznamovalo izseljevanje, o čemer priča tudi ime pravnika, je povedal Strizzolo. Prisotnost Slovencev je temelj avtonomije in specifičnosti naše dežele, je še poudaril, večjezičnost in večkulturnost pa sta pomembno bogastvo celotnega deželnega ozemlja, zaradi česar morajo oblasti skrbeti in podpirati manjšino.

Kulturni program so sooblikovali beleska benda BK evolution in Blue fingers ter protagonisti spevoigre Krajica Vida, ki se sklicuje na legendo o kraljici Vidi, ki je povezana tudi z Lanskordom jamo in jo v Nadiških dolinah vse zelo dobro poznajo. Besedilo zanj je napisal Aldo Klodič, glasbo

Bruna Dorbolò

Osrednji del kulturnega programa je bil namenjen spevoigri Kraljica Vida

FOTODAMJ@N

Ivano Strizzolo

David Klodič, režijo je podpisala Elisabetta Gustin, za scenografijo pa je poskrbel Luisa Tomasetig. V glavnih vlogah sta nastopala sopranistka Elisa Ilovele (Krajica Vida) in basist Goran Ruzzier (Atila), sodelovali so še Elena Guglielmotti, Michele Perrone otroški zbor Mali luterji, mladinski zbor špertske Glasbene matice in Dvojezične šole, Mali orkester špertske Glasbene matice in gledališka skupina Dvojezične šole. Prireditev so povezovale Cecilia Blasutig, Katja Canalaz, Emma Golles in Martina Tomasetig.

T.G./NM

SLOVENIJA - HRVAŠKA - Vloge v nekdanji zagrebški podružnici LB Odvetnik varčevalcev LB trdi, da Slovenija zavlačuje z izplačili

ZAGREB - Odvetnik številnih varčevalcev nekdanje zagrebške podružnice Ljubljanske banke Milivoje Žugić je v ponedeljkovem pogovoru za hrvatsko regionalno televizijo N1 pozval hrvatske politike, naj se odzovejo na zavlačevanje slovenske strani pri uresničevanju odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourguru o poplačilu varčevalcev. Napoved visoke predstavnice slovenske vlade za vprašanja nasledstva Ane Polak Petrič v ponedeljkovki izdaji časnika Dnevnik, da bodo izplačila potekala več let, je Žugić ocenil kot pripravljanje javnosti na dodatno zavlačevanje problema varčevalcev LB. »Oni se že vrsto let borijo za svoje prihranke, med njimi so tudi starejši od 75 let, ki se več kot 15 let na sodiščih borijo za svoje prihranke. Nadaljevanje zavlačevanja je nesprejemljivo in neučinkljivo,« je dejal Žugić.

Polak Petričeva je potrdila, da bo Slovenija spoštovala roke iz razsodbe sodišča v Strasbourguru, ki določa, da bodo v Ljubljani do sredine leta sprejeli sistemski model izplačila deviznih prihrankov varčevalcem LB v BiH in na Hrvatskem. Šlo naj bi za okoli 250 milijonov evrov glavnice, ki jim bo treba pristeti še ustrezne obresti za okoli 280.000 bošnjaških in hrvatskih varčevalcev.

Vsek varčevalec bo moral dokazati, da je imel devizne prihranke v LB ter da je lastnik prihrankov, ki niso bili izplačani

na temelju drugih določil. »Postopek ne bi smel trajati več kot nekaj minut. Vsak varčevalec, ki ima hranično knjižico, sebi in banki izkaže, kakšne so njegove terjatve,« je povedal Žugić. Dodal je, da bi morala postopek dokazovanja plačati Slovenija.

Po njegovi oceni so v Sloveniji pripravil tudi zvijačo z obrestmi, ker bodo domnevno oblikovali organ uprave, ki bo določal obresti v primerih varčevalcev s Hrvatsko in BiH, čeprav so obresti predpisane z zakoni. »Varčevalci ne bi smeli odstopiti od pravice na zakonske obresti, ker gre za zajetna sredstva. Menim, da bi vsi varčevalci z dodatnimi tožbami morali pritisnati na Slovenijo, ker sodišča ne bodo sodila tako, kot pričakujemo oni. S tem bodo pospešili postopek in pripeljali do učinkovitega izplačila,« je poudaril. Kot je dodal, bi morali pri tem vztrajati tako hrvatska vlada kot tudi največja opozicijska stranka HDZ ter vse hrvatske državne institucije.

Sodišče v Strasbourguru je lani Sloveniji naložilo poplačilo deviznih varčevalcev nekdanje LB, ki še niso bili poplačani, potem ko se države naslednici v okviru nasledstva več kot 20 let niso uspele dogovoriti o razdelitvi jamstev SFRJ za stare devizne vloge. Polak Petričeva je za STA konec lanskega leta zagotovila, da bo Slovenija akcijski načrt za izvajanje postopka predložila do roka, ki se izteče 16. januarja. Odbor namestnikov ministrov SE pa bo marca in julija obravnaval implementacijo.

TRBIŽ - Papež Frančišek obljudil, da bo obiskal priljubljeno svetišče

Sanje o papeževem obisku na Vištarjah odslej tudi na spletu

TRBIŽ - Sanje o papeževem obisku na Vištarjah so doble filmko obliko. Pred dnevi so namreč na Trbižu predstavili sedemnajstminutni video posnetek, ki ga je pripravil

odbor neutrudnih Trbižank in Trbižanov, ki si je pred približno letom dni zamislil akcijo Razglednica za papeža Frančiška: vabilo se je odzvalo 6.000 ljudi in podpisalo okrog

2.000 razglednic, s katerimi so papeža povabili v priljubljeno romarsko svetišče na trmeji. »Avstriji, Italijani in Slovenci, enotni pri ohranjanju miru, ti pišejo iz dežele "Brez meja",« je odbor zapisal v vseh treh jezikih v spremem pismu, ki ga je z razglednicami vred izročil papežu v Vatikanu. Papež je članici odbora Marii Giovanni Elmi obljudil, da bo prisel, če mu bo Bog dal zdravja.

Z video posnetkom, ki si ga je mogoče ogledati na spletnem portalu YouTube, se je odbor želel zahvaliti tudi medijem iz vseh treh držav, ki so ga podprtli. Med njimi je bil tudi naš dnevnik.

POZIV Na Slavnik samo po označenih planinskih poteh!

KOPER - Markacisti Obalne Planinskega društva Koper, Agrarna skupnost Podgorje in Krajevna skupnost Podgorje pozivajo planince in izletnike, ki se odpravljajo na Slavnik, naj uporabljajo izključno označene planinske poti, na katerih je tudi urejeno odvajanje meteornih vod. Kot razlog za ta poziv navajajo dejstvo, da zaradi velikega obiska in hoje po bližnjicah in neoznačenih poteh prihaja do intenzivnih erozijskih procesov, ki jih dodatno pospešujejo velike količine padavin. Tako nastaja velika škoda v naravnem okolju in v vasi Podgorje. Kot poudarjajo, bodo izletniki s hojo po označenih poteh pokazali kulturem in odgovoren odnos do narave, ostalih obiskovalcev in domačinov, svoj poziv pa zaključujejo z geslom, da pravi ljubitelji Slavnika, to pokažejo z dejanji.

DOLINA - Že spet težave s šoferji in satelitsko navigacijo

Tovornjak več ur ujet v središču vasi

Prihrumel še pred zoro, po zapleteni intervenciji gasilcev odpeljal opoldne

V ovinku ob dolinski cerkvi je težko tovorno vozilo povzročilo tudi nekaj škode

FOTODAMJ@N

Nekoč Ricmanje, včeraj Dolina. V središču vasi se je še pred zoro ujel velik tovornjak s polpriklonnikom madžarske registracije, ki je iz smeri Socerba ter mimo pokopališča »vdrl« v vas do ozkega ovinka pri Studencu. Na ozki cesti pri dolinski cerkvi je mimo-grede poškodoval zidek kapelice, pa tudi komaj popravljeno stopnico ter prometno ogledalo na ovinku. Tam je vozilo znamke Scania zastalo, voznik si ga ni upal več premakniti.

Šofer, ki je bil namenjen v Trst, je »slepo« sledil satelitski navigaciji in ta-

ko povzročil pravi kaos, s katerim so se več ur ukvarjali miljski gasilci. Zraven so bili dolinski karabinjerji, ki so si tovornjak v neposredni bližini karabinerske postaje ogledali okrog 6. ure zjutraj ter dolinska občinska policista.

Nekateri domačini so hrup tovornjaka zaslišali že pred 5. uro zjutraj. Gasilci so bili na delu od 6.30, pomagali so si z žerjavom, intervencija pa je bila dokaj zapleta. Polpriklonnik je bil med drugim poln, težki tovor pa je še bolj otežil delo. Napisled so tovorno vozilo z žerjavom previdno povle-

kli nazaj do Gorice; okrog poldneva je šofer obrnil tovornjak in odpeljal po poti, ki ga je bila pred dobrimi sedmimi urami pripeljala naravnost v »ozko dolinsko grlo«.

S podobnimi problemi so se več let soočali v Ricmanjah, kjer se je slika napisled le izboljšala, odkar je vožnja z gornje pokrajinske ceste v vas pre-povedana. V Dolini pa so se tovornjaki, ki vozijo iz smeri Socerba, po navedbah domačinov v zadnjem obdobju že nekajkrat pojavili sredi vasi. Morajo bo tudi tu potrebno ukrepati. (af)

DOLINA GLINŠČICE - Gorski reševalci

Na strmini rešili poškodovano žensko

Področje, na katerem je potekalo torkovo reševanje

ARHIV

Reševalci, ki so bili v torek po-poldne na območju doline Glinščice, kjer so sodelovali v iskanju mladega Tržačana (več o tem v sosednjem članku), so napisled rešili žensko, ki se je ponesrečila med izletom. S tržaškimi gorskimi reševalci so sodelovali gasilci posebne enote za reševanje v gorah, rekah in jamah ter služba 118.

52-letna ženska iz Tržiča je pad-

la na območju Na opoki, zdrsnila je na strmini, ki vodi od cerkvice proti razgledišču z obeležjem Comicij. Ponesrečenko so zavarovali z vrvjo ter jo spustili s skale, s katere sama ni mogla sestopiti, saj zaradi poškodovane noge ni mogla vstati. Po uspeš-nem reševanju, ki je trajalo od 13.30 do približno 15. ure, so jo na nosilih prenesli na cesto ter jo nato prepeljali v katinarsko bolnišnico.

Tržaški gasilci so od ponedeljka ponoči do torka popoldne usklajevati obsežno iskalno akcijo, ki je najprej potekala predvsem v gozu Borovec blizu bazovskega šohta, nakar se je razširila do Boljunca in doline Glinščice ter tudi na obalo. Območje je preletaval helikopter, v gozu so bili na delu tudi vodniki izurjenih psov. Tržaška starša sta od ponedeljka zjutraj pogrešala 19-letnega sina Gianluca Piria, na koncu pa ga je v mestu živega in zdravega, pa čeprav premraženega, našel duhovnik.

Tržaška prefektura je gasilcem posredovala informacijo o izgi-notju mladeniča v ponedeljek ob 23.30. sporočila gasilcem, da starša od ponedeljka. Mladeničev izklopjeni mobilni telefon je zadnji signal

FOTODAMJ@N

OPČINE - Tri osebe na pregled v bolnišnico

Zamašen dimnik in nevarnost zastrupitve

FOTODAMJ@N

Slabo vzdrževanje dimnikov in ku-rilnih naprav lahko povzroči tudi hujše ne-sreče, požare in zastrupitve, opozarjajo si-le javnega reda. (af)

Pri Briščkih nesreča s krožno žago

Zdravstvena reševalna služba 118 je včeraj dopoldne okrog 10.30 prejela klic v zvezi z nesrečo pri Briščkih. Nekdo si je doma s krožno žago poškodo-val nogo. Obveščeni so bili tudi karabi-njerji, ki pa niso intervenirali, saj ni šlo za nesrečo pri delu. Poškodovanca so od-peljali v katinarsko bolnišnico, kjer so ga sprejeli pod zeleno oznako (za primere, ki niso urgentni).

BAZOVICA, RICMANJE, TRST - Našli pogrešanega mladeniča

Iskanje s srečnim koncem

Fanta našel župnik v Ul. Capodistria - V obsežni akciji med Bazovico in dolino Glinščice veliko ljudi, pa tudi psi in helikopter

Gasilci so iskalno akcijo usklajevali ob kolesarski stezi nad Ricmanjam, navzoči so bili prostovoljci civilne zaštite

FOTODAMJ@N

oddal iz gozda Borovec - med Bazovico in kamnolomi ob Ključu. V akciji je nato sodelovalo okrog dvajset gasilcev (tudi iz Gorice in Por-denona), gorska reševalna služba in civilna zaščita iz Doline ter dru-gih občin.

V torek popoldne so 19-letnika našli v mestu, in sicer v Ulici Ca-podistria pod Škednjem. Ležal je na klopi na prostem, opazil ga je tam-kajšnji župnik Roberto Pasetti, ki je poklical policijo. Fant je bil v bistvu zdrav, vendar zmeden in premražen. Noč med ponedeljkom in torkom naj bi prebil na mrazu na prostem. Morda se je oddalil zaradi spora v družini, kar pa ni potrjeno in podrobnosti niso znane, saj so ga polici-sti prepustili zdravstvenemu osebju. Pregledali so ga v bolnišnici. (af)

OBČINA REPENTABOR - Pogovor z županom Markom Pisanijem ob novem letu

»Bo Allgemeinde Großrepen plačal davek na zemljišča?«

Repentabrski župan Marko Pisani je moral včeraj ob prihodu na županstvo rešiti prvi problem v novem letu. Prostori bližnje osnovne šole Alojza Gradnika in otroškega vrtca Antona Fačina so bili premrzli, da bi lahko osnovnošolci in otroci v njiju sledili pouku in igram. Med počitnicami je zaradi okvare na enemu od grelcev odpovedalo ogrevanje. Župan je podpisal odredbo o začasnem zaprtju obej poslopij in odredil pregled. Tehniki so ugotovili, kje se je zataknilo, in okvara je bila že včeraj odpravljena, da se bo lahko danes pouk redno nadaljeval.

Leto 2015 se je začelo z majhno nevšečnostjo. Kakšno pa je bilo leto 2014?

»Navsezadnje pozitivno. Na volitvah je bila potrjena kontinuiteta upravljanja, realizirali smo zastavljene cilje.«

Komu ste posvetili največjo pozornost?

»Predvsem ljudem in družinam s socialnimi težavami.«

Katere so bile najbolj kritične točke?

»Nezmožnost racionalnega načrtovanja dela. Zakoni se spreminjačijo tako rekoč iz dneva v dan, kar onemogoča načrtovanje.«

Vaša občina ima manj kot tisoč prebivalcev, izvzeta je omejitev pakta o stabilnosti. To predstavlja za vas - v primerjavi z drugimi občinami - lepo prednost.

»Po eni strani res nismo podvrgeni omejitvam pakta stabilnosti, moramo pa se soočati z drugimi omejitvami. Na primer ne smemo zaposliti no-

Marko Pisani

FOTODAMJ@N

vih uslužbencem in niti nadomestiti odstotnih, kar predstavlja za občino, v kateri posamezni uslužbenec opravlja več del, hudo breme.«

Kako ste rešili to vprašanje?

»Poslužili smo se vrednotnic za osebno dopolnilno delo, s katerimi smo v poletnih mesecih zaposlili štiri občane, sedaj pa imamo zaposlene tri občane.«

Kako se gospodarska kriza odseva v vaši občini?

»Konec lanskega leta je prenehalo delovati špeditersko podjetje na tovornem postajališču pri Fernetičih. Tam sicer ni zaposlenih naših občanov, zapisanje podjetij pa je vsekakor zaskrbi-

bljujoče. Nadalje skušamo rešiti že vrsto let odprto vprašanje kamnolomov, ki predstavljajo lepo možnost za zaposlitve in gospodarski razvoj občine.«

Tudi vprašanje jusov in srenj ostaja odprto ...

»V tej zvezi pričakujemo mnenje ali vsaj kak namig s strani komisije, ustavnovljene na deželi. Našega predloga transakcije sodnik za javno dobro ni odobril, tako ostaja vprašanje nerešeno.«

Kaj pa bo z davkom na zemljišča?

»Ta davek je dokaz, kako je v občinah nemogoče načrtovati. Rok za izterjatev je zelo kratek, občine bodo v tej zvezi opravljale vlogo "biriča" na račun

države. Pri nas pa se zastavlja ob tem davku cela vrsta problemov.«

Katerih?

»Številni lastniki zemljišč so bivalci na drugi strani meje; številne parcele nimajo urejenega lastniškega razmerja. Kako naj mi v danih pogojih izterjamo davek? Na primer: jas iz Vogeljima nekatere parcele v naši občini. Kako naj izpeljemo postopek izterjatve?«

Kaj pa domača jusarska zemljišča?

»Transakcija ni predvidela ureditve lastništva, temveč upravljanja teh zemljišč.«

Ali je potem takem občina njihova lastnica?

Ne. Lastnik je Allgemeinde Großrepen. A kako naj občina od tega lastnika izterja davek, to bi bilo res zanimivo izvedeti.«

Kaj bi kot upravitelj želeli v letu 2015?

»V prvi vrsti bi zaželes dobrobit naših občanov in uresničitev programov in projektov, ki smo si jih zastavili za letošnje leto.«

Konkretno?

»Prejeli smo prispevek 200 tisoč evrov za posodobitev javne razsvetljave z energetsko varčnimi led žarnicami; za tlakovanje občinskih cest smo namenili 51 tisoč evrov; popravila v šoli in vrtcu bodo stala 25 tisoč evrov; dokončali bomo ureditev tribun in slačilnic nogometnega igrišča v Repnu, za kar imamo že na razpolago 400 tisoč evrov, uredili pa bodo tudi od 4 do 5 manjših ekoloških otokov za skupnih 40 tisoč evrov.«

M.K.

GIBANJE CEN

Decembra rahlo gor, v enem letu pa -0,2%

Evrpske vlade in ekonomiste skrbijo pojav deflacji, se pravi padanja povprečja cen blaga in storitev, ki bi utegnilo še dodatno privzadeti potrošnjo ter investicije in s tem zaksniti že težko pričakovani ponoven zagon gospodarske rasti. Deflacijski beleži tudi statistični urad Občine Trst, ki je prav včeraj objavil prve podatke o gibaju cen v minulem decembru. Kljub temu, da so se v povprečju cene v tem mesecu rahlo povečale za 0,2 odstotka, je celoletni obračun negativen, saj so se cene v primerjavi z decembrom leta 2013 znižale prav tako za 0,2 odstotka. K temu je največ prispevalo nižanje cen za telekomunikacije (v enem letu -2,4%), za vodo, električno, plin in stanovanja (-0,8%) in za prevoze (-0,6%).

Spričo strmega padca cene naftne na mednarodnih tržiščih, ki morala vplivati ne samo na ceno pogonskih goriv temveč tudi na prevozne stroške drugega blaga, je bilo v decembru pričakovati občutnejši padec cen, ki pa ga ni bilo. V zadnjem mesecu so se najbolj podražili stroški za vodo, električno, plin in stanovanja (+0,6%) ter za rekreacijo in kulturno (prav tako +0,6%). V času božičnih praznikov so se za 0,5% podražile hotelske in gostinske storitve, za večino potrošniških dobrin in storitev (oblačila, obutev, pohištvo, prevozi, telekomunikacije) pa so podražitve znašale povprečno 0,1%.

VERSKE SKUPNOSTI - Raznolika in sugestivna praznovanja katoliških in pravoslavnih vernikov

Za ene konec, za druge začetek praznikov

S praznikom svetih treh kraljev Katoliška cerkev zaključila božična praznovanja - Srbsko-pravoslavna skupnost včeraj praznovala božič - Grško-pravoslavni blagoslov voda ob prazniku Kristusovega krsta

Grško-pravoslavna skupnost je ob prazniku Kristusovega krsta imela tudi obred blagoslova voda (levo), srbsko-pravoslavni verniki pa so se na božično vigilio zbrali v cerkvi sv. Spiridona

FOTODAMJ@N

Za Srbe božič, za Grke Kristusov krst z obredom blagoslova voda

Kot že rečeno, so se za srbsko-pravoslavno skupnost božični prazniki komaj začeli, saj je 7. januar po julijanskem koledarju božični dan, kar upošteva večna pravoslavna verniki - poleg srbskih tudi ruski in bolgarski ter skupnost menihov na gori Athos. V cerkvi sv. Spiridona v Trstu je bila tako včeraj dopoldne slovesna liturgija, ob tej priložnosti so prekrili s slamo, ki spominja na betlehemske hlev, v katerem se je rodil Jezus Kristus. Na predvečer praznika, v torek, pa so zvezcer v cerkvi potekale slovesne večernice oz. t.i. Badnjak,

ko so po starodavnem običaju blagoslovili hrastove veje, ki so jih verniki potem nesli na svoje domove.

Grško-pravoslavna skupnost pa je božič praznovala že 25. decembra, medtem ko je včeraj obhajala praznik Kristusovega razglasenja in krsta, ki ga spremlja sugestivni obred blagoslova voda. Po dopoldanski slovesni liturgiji v cerkvi sv. Nikolaja se je po tržaškem nabrežju razvila procesija do pomola Audace, kjer je arhimandrit Gregorios Miliaris blagoslovil morje, pri čemer je v morje zalučal leseni križ, za katerim se je v vodo pognal mladi Panaiotis Tantoulas iz Patrasa v Grčiji, ki pa že nekaj časa živi in dela v Trstu. Mladenci je plaval do križa in nazaj k pomolu, duhovnik pa mu je podelil blagoslov.

S praznikom Kristusovega razglasenja ali Svetih treh kraljev se je za tržaške katoličane končalo obdobje

božičnih in novoletnih praznikov, za srbsko-pravoslavno skupnost pa se je božično obdobje komaj začelo, saj so tržaški Srbi prav včeraj obhajali božič

Nadškof Crepaldi: Kristusovo razglasenje za odrešenje vseh ljudi

Slovesno mašo je na praznik Svetih treh kraljev v torek v stolnici sv. Justa daroval tržaški škof, nadškof msgr. Giampaolo Crepaldi, ki je v homiliji med drugim poudaril, da je pomen skrivnosti Kristusovega raz-

POTOVANJA - Začeli zbirati prijave za izlete Primorskega dnevnika

Veliko zanimanje za vse štiri predlagane izlete

Tura po Poljski že razprodana, za Korziko, Burmo in Sicilijo prostih še nekaj mest

Tradicionalni izleti Primorskega dnevnika so tudi letos zdobili veliko zanimanja potovanja željnih Tržačanov. V novem letu bomo, kot znano, izbirali med štirimi izleti, uradno vpisovanje pa se je začelo včeraj na sedežu Primorskega dnevnika. V dopoldanskih urah sta turistični agenciji Aurora in Adriatic srl (ta deluje v okviru Krožka Krut) sprejeli že kar lepo število prijav, izletniki pa so se odločali med Sicilijo, Korziko, severno Poljsko in eksotično Burmo.

Zadnje tri destinacije ponuja agencija Aurora, Sicilijo pa Krožek Krut oz. njegova agencija Adriatic. Za deželo sonca in morja, tradicije in zgodovine, kakor pogosto imenujejo Sicilijo, se je včeraj dopoldne odločilo že 25 izletnikov, na razpolago je še dobrih deset prostih mest. Pierina Furlan, predsednica Krožka Krut, je včeraj dejala, da so si z dopoldanskimi prijavami že zagotovili minimalno število potnikov za izvedbo turističnega aranžmaja, nove prijave pa bodo sprejemali na sedežu Kruta v Ul. Cicerone št. 8.

Veliko zanimanje je vladalo tudi za izlete turistične agencije Aurora. Za turo po severni Poljski, ki je predvidena od 11. do 15. maja, so včeraj dopoldne zapolnili že vsa razpoložljiva mesta, zaradi česar je agencija zaprosila dodatnih pet mest. Agencija, ki ima za potovanje po Poljski po novem prosta še tri mesta, bo na svojem sedežu zbirala prijave tako za izlet kot za čakalni seznam. V primeru velikega interesa bodo morda razpisali tudi nov termin. Divna Čuk, sveža upokojenka, ki pa še naprej skrbi za izlete Primorskega dnevnika, je povedala, da je tura po severni Poljski novost v Aurorini ponudbi in da so zelo zadovoljni z odzivom izletnikov. Ob včerajšnjem vpisuvanju so zabeležili tudi veliko zanimanje za obisk Korzike, ki je predviden konec maja. Zaenkrat se je vpisalo 40 izletnikov, na razpolago je še sedem mest, so povedali pri agenciji. Nekoliko manjše zanimanje so zabeležili za potovanje v deželo najlepših templjev; Burmo - Mjanmar. Enajstdnevno nepozabno potovanje naj bi izvedli na začetku marca. Agencija Aurora ima za ta termin 15 prostih mest, vsi zainteresirani pa so vabljeni na sedež agencije, kjer bodo sprejemali prijave do zapolnitve prostih mest. (sc)

Živahnin »popotniško« je bilo včeraj dopoldne v našem uredništvu

FOTODAMJ@N

PRISTANIŠČE - Župan Cosolini pisal ministru Lupiju

Takoj predsednika!

Italijanska vlada naj čim prej zaključi postopek za imenovanje novega predsednika tržaške pristaniške oblasti. Tako je zapisal tržaški župan Roberto Cosolini v pismu, naslovjenemu italijanskemu ministru za infrastrukturo in prevoze Mauriziu Lupiju.

V dopisu je spomnil, da se po veljavnih normah postopek za imenovanje novega predsednika pristaniške oblasti začne 90 dni pred zapadlostjo mandata predsednika, da bi tako zagotovili čim hitrejši prestop pri upravljanju pristanišča in bi čim bolj zmanjšali »čas tranzicije«. Ob tem je podčrtal, da so tržaška in miljska občina in tržaška pokrajina pravočasno imenovali tri predvidene kandidate za novega predsednika pristaniške oblasti in tudi tržaška trgovinska zbornica je izdala svoje mnenje s kandidati že pred 60 dnevi. Zato ne more biti nasprotovanj do izbranih kandidatov,

Roberto Cosolini

FOTODAMJ@N

je Cosolini potegnil črto pod kandidaturami.

Tržaški župan, ki je poslal pismo v vednost tudi predsednici dežele Furiani - Julijske krajine Debora Serracc

hiani, je zavrnil možnost uvedbe komisarske uprave v pristanišču, o čemer se je šušljalo pred dnevi. Veljavne norme ne predvidevajo kaj takega, morebitna uvedba komisarske uprave pa bi zavrla sprejem potrebnih ukrepov in sodelovanje s krajevnimi upravami in gospodarskimi silami.

Cosolini je spomnil nadalje, da sta se vlada in parlament odločila za »odprtje« starega pristanišča, kar predstavlja za mesto veliko priložnost, ki jo je treba čim prej izkoristiti.

O pristanišču bo govor tudi v mestni skupščini. Tržaški občinski svetnik Ljudstva svobode Paolo Rovis je vložil nujno resolucijo, v kateri poziva župana Roberta Cosolinija, naj poseže pri vseh parlamentarcih, izvoljenih v Furlaniji - Julijski krajini, da bi slednji spodbudili italijansko vlado k izdaji odloka o tako imenovani »organizacijski administraciji« prostih con v tržaškem pristanišču.

NABREŽINA POSTAJA - Domačini opozorili pristojne organe

Okvara na zapornicah

Železniški prehod pri Nabrežini Postaja

ARHIV

Z zapornicami na železniškem prehodu med Nabrežino Postajo in Šempoljem je bilo včeraj nekaj narobe, nekaj domačinov se je med vožnjo z avtomobilom ustrašilo. Domačinka nam je povedala, da se je okrog 16.30 z avtomobilom pripeljala do prehoda, zapornice so bile po njenih besedah dvignjene, pravočasno pa je opazila vlak, ki ji je zapeljal pred njo. Ustavila je avto in ugotovila, da vozi vlak zelo počasi: najbrž je tudi strojevodja ugotovil, da nekaj ni v redu ter da je položaj nevaren.

Naša sogovornica je najprej poklicala karabinjerje in policijo, slednja je potrdila, da je že prejela obvestilo v zvezi s to zadevo. Na železniški policiji so nam nato zagotovili, da je stvar urejena in da zapornice spet delujejo. Po informacijah policijstov naj bi bile zapornice v preteklih urah vseskozi spuščene, ne pa dvignjene, kot je z lastnimi očmi preverila domačinka. Vozniki naj bodo vsekakor previdni, vse to pa kaže, da je načrtovani nadvoz potreben. (af)

Slovenske univerze vabijo

Slovensko ministrstvo za izobraževanje in Zavod RS za šolstvo prirejata danes na Opčinah v sodelovanju s konzorcijem SLOVIK informativno srečanje o univerzitetnem študiju v Sloveniji, namenjeno maturantom slovenskih šol v Italiji. Ob 11. uri bo v Prosvetnem domu splošna predstavitev, nato pa bodo dijaki lahko obiskali info točke posameznih fakultet v dvorani Zadružne kraške banke.

Prevozna izkaznica obvezna samo za imetnike letnih kart

Prevozna izkaznica, ki bi jo po navodilih podjetja Trieste Trasporti morali imeti tako imetniki letnih kot tudi mesičnih in polmesičnih kart, bo obvezna le za imetnike letnih kart. Tako so se včeraj dogovorili župan Roberto Cosolini in predstavniki podjetja. Dogovor pomeni, da je prevozna izkaznica priporedljiva in ne obvezna za imetnike mesičnih in polmesičnih vozovnic (istovetnost pa morajo dokazati z drugim dokumentom), za imetnike letnih kart pa ostaja obvezna.

Predstava o motnjah spanja

Od drevi do nedelje bo v mali Bartoljevi dvorani na sprednu predstava Notturno - La ragione al sonno. Delo je režiser Filippo Renda prosto povzel po romanu angleškega pisatelja Jonathana Coea The House of Sleep. Tri nastopajoče like igrajo Alice Redini, Irene Serini in sam Filippo Renda, ki v glavnem nastopajo v monologih: to so psihologinja na kliniki za motnje spanja, ki se marsikdaj ne strinja z izbirami nadrejene; narcoleptično dekle, ki išče vzroke za svojo bolezni, in fant, ki čaka na kritično operacijo in v pesmi izpoveduje svojo problematično zaljubljenost.

Loterija: 100.000€ v Trstu

Italijanska novoletna loteria se je namenshnili tudi Trstu. V tej pokrajini sta bili namreč prodani srečki G065741 in D476001, ki sta na seznamu izžrebanih sreč z dobitkom v višini 50 tisoč evrov. Prva nagrada je doletela srečnež, ki je v Rimu kupil srečko P490672: njemu gre pet milijonov evrov.

Srečanje v Državni knjižnici

V Državni knjižnici bo danes ob 16.30 predavanje prof. Laure Paris z naslovom »Rieger: družina umetnikov v tržaškem 19. stoletju«. Srečanje pripravlja združenje Minerva.

Loterija 7. januarja 2015

Bari	67	20	16	58	48
Cagliari	60	84	29	77	72
Firence	7	43	52	20	55
Genova	88	18	13	5	32
Milan	69	24	61	4	29
Neapelj	90	82	88	15	72
Palermo	74	68	55	2	14
Rim	4	55	49	3	5
Turin	54	68	36	22	13
Benetke	31	26	51	80	45
Nazionale	35	76	37	42	58

Super Enalotto Št. 3

9	16	19	26	28	46	jolly 71
Nagradni sklad						4.381.182,42 €
Brez dobitnika s 6 točkami						0,00 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						0,00 €
5 dobitnikov s 5 točkami						31.097,44 €
825 dobitnikov s 4 točkami						200,59 €
26.476 dobitnikov s 3 točkami						12,12 €

Superstar

16			
Brez dobitnika s 5 točkami			0,00 €
2 dobitnika s 4 točkami			20.059,00 €
163 dobitnikov s 3 točkami			1.212,00 €
1.923 dobitnikov s 2 točkama			100,00 €
9.366 dobitnikov z 1 točko			10,00 €
17.184 dobitnikov z 0 točkami			5,00 €

Včeraj danes

Danes, ČETRTEK, 8. januarja 2015

SEVERIN

Sonce vzide ob 7.44 in zatone ob 16.38
- Dolžina dneva 8.54 - Luna vzide ob 20.13 in zatone ob 9.40.

Jutri, PETEK, 9. januarja 2015

JULIJAN

VREME VČERAJ: temperatura zraka 8 stopinj C, zračni tlak 1028,7 mb raste, vлага 60-odstotna, veter 3 km na uro jug, nebo oblačno, morje rahlo razgiban, temperatura morja 11 stopinj C.

Kino

AMBASCIATORI - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Il ragazzo invisibile«.

ARISTON - Dvorana je rezervirana.

CINEMA DEI FABBRI - 16.30 »La storia di Cino«; 18.00, 21.45 »Joe«; 20.00 »L'immagine mancante«.

FELLINI - 16.30, 19.00, 21.40 »L'amore bugiardo«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 15.45, 18.00, 19.50, 22.10 »American Sniper«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 15.45, 17.45, 20.20, 22.15 »The Water Diviner«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.00, 18.00, 20.10, 22.15 »Big Eyes«.

KOPER - PLANET TUŠ - 16.15, 20.50 »Annabelle«; 18.30, 20.40 »Hobit: bitka petih vojska«; 18.15, 21.00 »Hobit: bitka petih vojska 3D«; 18.45 »John Wick«; 18.00, 20.40 »Neuklonljiv Jack«; 16.00 »Noč v muzeju: Skrivnost grobnice«; 17.00, 19.00 »Paddington«; 15.45 »Pingvini z Madagaskarja«; 17.40, 20.00, 21.10 »Ugrabljena 3«; 16.10, 18.20 »Veliki hipohonder«; 16.20, 20.30 »Zgodbe iz hoste«.

KOSOVELOV DOM SEŽANA - 18.00 »Paddington«; 20.00 »Hobit: Bitka petih vojska 3D«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Come ammazzare il capo 2«; 18.15, 20.00, 22.20 »Ouija«; Dvorana 2: 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »The Imitation Game«; Dvorana 3: 16.40 »Paddington«; 16.40, 18.25, 20.10, 22.00 »I cavalieri dello zodiaco - la leggenda del grande tempio«; Dvorana 4: 16.40 »Big Hero 6«; 18.20, 20.20, 22.10 »Si accettano miracoli«.

SUPER - 15.30, 19.30 »Magic in the Moonlight«; 17.15, 21.15 »Storie pazzesche«.

THE SPACE CINEMA - 16.15, 19.00, 21.45 »American Sniper«; 16.40, 19.00, 21.20 »Si accettano miracoli«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Il ragazzo invisibile«; 21.20 »Lo Hobbit - La battaglia delle cinque armate«; 16.40 »Big Hero 6«; 19.00, 21.30 »The imitation game«; 16.30, 19.00, 21.30 »Come ammazzare il capo 2«; 16.00, 18.00, 20.00 »I cavalieri dello zodiaco«; 16.20, 18.50, 22.00 »The Water Diviner«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.00, 19.45, 22.15 »American Sniper«; Dvorana 2: 17.45, 20.10, 22.15 »Si accettano miracoli«; Dvorana 3: 18.00, 20.10, 22.15 »Come ammazzare il capo 2«; 18.00, 20.10, 22.15 »Il ragazzo invisibile«; 20.20, 22.10 »Ouija«; Dvorana 5: 17.50, 20.00, 22.15 »The Imitation Game«.

Izleti

VZP - ANPI BOLJUNEC prireja izlet v torek, 13. januarja, na Sv. Ane pri Starem Trgu in vabi na tradicionalno komemoracijo padlim borcem v NOB, med katerimi je bil tudi naš domačin Josip Maver. Odhod ob 8.30 izpred gledališča F. Prešeren. Info v klubu F. Prešeren ali na tel. 347-1573307 (Walter Maver).

Osmice

BORIS PERNARČIČ je odprl osmico v Medji vasi št. 7. Tel. št. 040-208375.

OSMICO je v Mayvinjah 58/A, odprla družina Pipan-Klarič. Toplo vabljeni! Tel. št. 040-2907049.

OSMICO je v Prečniku odprl Šemeč. Tel. št.: 040-200613.

Čestitke

Sestrici Isabel in staršema se je pridružil špiner DAVID. Zelo se ga veselijo in jim čestitajo Vasili, Lisa, Robin, Patrik in Nina.

Poslovni oglasi

GOSPODARSKO DRUŠTVO NA KONTOVELU IŠČE
novega upravitelja gostilne.
Zainteresirani naj se javijo na tel. št. 348 2511687 (Branko)

TRGOVINA RAČUNALNIŠKE OPREME IN ELEKTRONIKE
IŠČE resno in zanesljivo osebo s tehničnim znanjem.

Delovni urnik od torka do sobote.
Življjenjepis poslati na naslov oglas.annuncio@gmail.com

Mali oglasi

DIPLOMIRANA IZ TUJIH JEZIKOV in književnosti pomaga pri podpornem pouku, pisaju domačih nalog in učenju, od osnovne šole dalje. Tel. št.: 320-0335479.

PRODAM ford mondeo SW ghia TDI, letnik 2005, sive temne metalizirane barve, v dobrem stanju. Tel.: 347-7145565.

Lekarne

Od pondeljka, 5. do sobote, 10. januarja 2015:
Običajni urnik lekar:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Bernini 4 - 040 309114, Ul. Felluga 46 - 040 390280, Milje - lungomare Venezia 3 - 040 274998, Općine - Prosečka ulica 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Oštrek Piave 2, Milje - lungomare Venezia 3, Općine - Prosečka ulica 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Oštrek Piave 2 - 040 361655.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure.

Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroških bolnišnicih Burlo Garofolo.

Šolske vesti

VEČSTOPENJSKA ŠOLA »VLADIMIR BARTOL« pri Sv. Ivanu sporoča, da bo informativni sestanek za vpis v prvi razred osnovne šole v ponedeljek, 12. januarja, ob 17.00 na ravnateljstvu v Ul. Caravaggio 4. Sledila bo predstavitev vzgojno - izobraževalne ponudbe na posameznih šolah: na osnovni šoli F. S. Finžgarja v Barkovljah (Ul.

Cerredo 19) v ponedeljek, 19. januarja, ob 17.00; na osnovni šoli F. Milčinskega na Katinari (Ul. Marchesetti 16) v torek, 20. januarja, ob 17.00; na osnovni šoli O. Župančiča pri Sv. Ivanu (Ul. Caravaggio 4) v sredo, 21. januarja, ob 17.00.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA J. PANGERCA sporoča koledar informativnih sestankov in vpis v otroške vrtce in šole: 12. januarja ob 16.30 OV Mavrica - Milje; 16. januarja ob 16.15 OV

Pika Nogavička - Dolina; 21. januarja ob 16.30 OV Miškolin - Boršt, sestanek v Boljuncu; 21. januarja ob 16.30 OV Kekec - Boljunc; 26. januarja ob 16.15 OV Palčica - Rimcman; 12. januarja ob 16.15 OŠ P. Voranc - Dolina; 12. januarja ob 17.30 COŠ F. Venturini, sestanek v Boljuncu; 12. januarja ob 17.00 COŠ Albin Bubnič - Milje; 14. januarja ob 17.00 COŠ Mara Samsa - I. Trinko-Zamejski sestanek pri Domju; 15. januarja ob 17.30 Srednja šola Gregorčič - Dolina.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA »VLADIMIR BARTOL« pri Sv. Ivanu sporoča, da bosta informativna sestanek za vpis v prvi razred nižje srednje šole Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Ivanu in na Katinari v sredo, 14. januarja, ob 16.30 na ravnateljstvu v Ulici Caravaggio 4 in v petek, 16. januarja, ob 16.30 v šolskih prostorih na Katinari (Reška cesta 511).

ZDROUŽENJE STARŠEV COŠ M. Samasa in I. Trinko-Zamejski toplo vabi vse zainteresirane na obveščevalni sestanek za vpis otrok v 1. razred v sredo, 14. januarja, ob 17. uri v prostorih slovenske osnovne šole pri Domju. Bodoce prvošolke bo uč. Biserka Cesar razvesela z branjem pravljice ob čaju in piškotih.

DIZ J. STEFAN sporoča, da bo dan odprtih vrat v petek, 16. januarja, od 18.30 do 20.00. Profesorji posameznih oddelkov vam bodo na razpolago za katerokoli pojasnilo in informacijo. Toplo vabljeni!

DAN ODPRTIH VRAT na liceju Frančeta Prešerna bo v nedeljo, 18. januarja, ob 10. uri v šolskih prostorih na Vrdelski cesti - Strada di Guardiella 13/1 v Trstu. Prisrčno vabljeni starši in dijaki nižjih srednjih šol.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA »VLADIMIR BARTOL« pri Sv. Ivanu sporoča, da bo informativni sestanek za vpis v prvi letnik otroškega vrtca v ponedeljek, 19. januarja, ob 17.00 na ravnateljstvu v Ul. Caravaggio 4; sledil bo dan odprtih vrat v sredo, 21. januarja v vrtcu v Barkovljah (Ul. Vallicula 11) in v petek, 23. januarja, v vrtcu v Lopnjeru (Lonjerska cesta 240). Starši se ga lahko udeležijo skupaj z otroki med dopoldanskim urnikom (od 10.00 do 12.00).

Obvestila

PILATES - SKD IGO GRUDEN obvešča, da se bo vadba pričela danes, 8. januarja, ob 18. uri. Ob torkih pa bo poleg redne vadbe ob 18. uri potekala vadba tudi od 19.15 do 20.30. Zaželjena so predhodna vpisovanja za nov termin. Pojasnila in vpis na tel. 349-6483822 (Mileva).

TERAPEVTSKA VADBA PILATESA, pod vodstvom Mateje Šajna, v prostorih KRD Dom Briščiki se bo nadaljevala od danes, 8. januarja, ob ponedeljkih in petkih ob 9.30 ter ob četrtkih ob 19.30. Vabljeni novi člani ne glede na starost, spol ali telesno pripravljenost. Informacije na tel. 00386 40303578 (Mateja).

ANPI-VZPI NASELJE SV. SERGIJA - SV. ANA - KOLONKOVEC: v petek, 9. januarja, ob 18. uri bo v Ljudskem domu P. Togliatti, Ul. Di Poco 7, »Praznik včlanjevanja in razprava o Ukrajini«. Spregorivila bosta sen. Stojan Spetič in Irina Nazarova, rusko govoreč ukrajinska državljanka iz Marjupola.

PILATES - voditeljica Sandra in Skupina 35-55 pri SKD F. Prešeren iz Boljuncu sporočata, da se bo vadba Pilatesa v telovadnici nižje srednje šole Cerredo 19) v ponedeljek, 19. januarja, ob 17.00; na osnovni šoli F. Milčinskega na Katinari (Ul. Marchesetti 16) v torek, 20. januarja, ob 17.00; na osnovni šoli O. Župančiča pri Sv. Ivanu (Ul. Caravaggio 4) v sredo, 21. januarja, ob 17.00.

v Dolini, spet pričela v petek, 9. januarja, ob 19. uri.

TAJI (TAJČI) ZA DOBRO POČUTJE -

Društvo Slovence miljske občine sporoča, da se bo vadba nadaljevala v petek, 9. januarja, ob 19.15 v prostorih ACLI v Miljah. Vabljeni tudi novi člani. Info na tel. 040-330798 (Marina).

ZSKD obvešča, da bosta zaradi praznikov urada v Trstu in Gorici zaprta do petka, 9. januarja.

ZUPNIJA REPENTABOR tudi letos organizira 8-dnevno popotovanje od 14.

do 21. aprila v Maroko. Na razpolago je še nekaj mest. Kdor se želi pričuti naj sporoči do sobote, 10. januarja, na tel. 335-8186940.

AŠD MLADINA organizira tečaj smučanja na snegu, ki vsebuje 5 celodnevnih lekcij, s pričetkom v soboto, 10. januarja, ob 16.15 bo v domu šolskih sester, Ul. delle Doccie 34, v Trstu, zavala DVS Primorsko, pod vodstvom dir. Andreje Štucin; v četrtek, 15. januarja, ob 16.15 bo v domu šolskih sester, Ul. delle Doccie 34, v Trstu, zavala DVS Primorsko, pod vodstvom dir. Aleksandre Pertot. Ob poslušanju lepega petja bomo imeli tudi priložnost, da obiščemo tamkajšnje goste.

ZUPNIJA SV. ROKA - Nabrež

26. TRST FILM FESTIVAL - Od 16. do 22. januarja v dvorani Tripovich in Mieli

Letošnji festival »govori« tudi slovensko

Tudi letošnji, že 26. tržaški filmski festival, ki bo v dvorani Tripovich in gledališču Miela potekal med 16. in 22. januarjem, bo ljubiteljem sedme umetnosti omogočil, da se seznanijo z nekaterimi novostmi slovenske kinematografije. Kar je pravzaprav že ustaljena praksa, saj je tržaški praznik srednjeevropskega filma od nekdaj občutljiv do vsega, kar se dogaja na slovenski filmski sceni. Direktorja Trst film festiva la Annamaria Percavassi in Fabrizio Grossoli sta zato tudi v letošnji spored uvrstila nekaj slovenskih filmov.

V tekmovalnem programu (celoten spored projekcij in srečanj z režiserji bodo predstavili na sobotni tiskovni konferenci) si bo na primer mogoče ogledati Gozdovi so še zeleni, celovečerni film Mar ka Naberšnika, uveljavljenega režiserja uspešnic Petelinji zajtrk in Šanghaj, ki je kamerovo tokrat usmeril v prvo svetovno vojno. Film, ki je nastal v slovensko-avstrijski produkciji, pripoveduje o tragičnem dogajanju na soški fronti, posneli pa so ga na resničnih prizoriščih prve svetovne vojne (Rombon, Mangart, Kluže itd.).

V uradni spored so uvrstili tudi Dredo, celovečerni prvenec Sonje Prosenc, komorno dramo o družini, ki se znajde v brezizhodni situaciji in lahko varno živi samo za domačimi zidovi, kar pa njenima otrokom ne prepreči, da bi sanjala. Film je na lanskem festivalu slovenskega filma v Portorožu odnesel tri vesne in nagrado Združenja slovenskih filmskih kritikov.

Tudi med posebnimi festivalskimi dogodki bodo nekateri slovensko obarvanii, saj bodo italijanskemu občinstvu premierno prikazali dva slovenska dokumentarca. Živeti kamen je najnovejši projekt Tržačana Jurija Grudna, pripoveduje pa o trdni vezi, ki že stoletja vlada med Kraševci in kamnom. V petdesetiminutnem dokumentarju, ki je nastal v koprodukciji Arsmiedie in Deželnega sedeža RAI za Furlanijo Julijsko krajino, je predstavil predvsem različne ljudi, ki imajo tako ali drugače

Milena Zupančič v dokumentarju *Kaj pa Mojc?*, spodaj Antonella Bukovaz in Antonio della Marina v predstavi *Pavana za Antigono*

opraviti s kamnom: delavce v kamnolomih, kiparje, arheologe, športne plezalce ...

Dokumentarec *Kaj pa Mojc?* pa je mlada režiserka Urša Menart posvetila ženskam, ki so zaznamovalo zgodovino slovenskega filma. V filmu, v katerem nastopajo razne igralke, umetnice in teoretičarke, je predstavila njegove najznamenitejše realne in fiktivne junakinje, a tudi klišeje, s katerimi so v različnih zgodovinskih obdobjih predstavljali ženske.

Na filmskem festivalu, ki se bo 22. januarja zaključil s projekcijo filma *Warsaw 44* mladega poljskega režiserja Jana Komasa (zgodbo o ljubezni, mladosti in uporu med 2. svetovno vojno), bo prostor tudi za gledališki performans. V Mieli bo namreč 21. januarja na sporedu *Pavana za Antigono*, nekonvencionalna umetniška stvaritev Hanne Preus, v kateri v glavnih vlogah nastopa beneška pesnica in performerka Antonella Bukovaz ter saksofonist Antonio della Marina. (pd)

BRIŠKA JAMA - Sveti trije kralji in Befana

Podzemna prireditve z več kot 1100 gledalci

Pravljica bitja v Briški jami

FOTODAMJ@N

Briška jama je bila tudi letos očarljivo prizorišče tradicionalne prireditve, ki je bila z današnjim dnem na sporedu že 31-krat. V jami so se s stropu spustili Befana in Sveti trije kralji, nastopili so tudi dvorni norček, mnoga čudežna bitja in zvezda repata.

Na dnu pa so nenanavademno podzemnemu spektaklu v organizaciji

KRIŽ - Na pobudo Združenja staršev in SKD Vesna

Na praznik svetih treh kraljev obnovili tradicijo koledovanja

Kriške domove je obiskalo lepo število kolednikov

FOTODAMJ@N

Na praznik svetih treh kraljev so tudi letos v Križu obudili tradicijo koledovanja, ki se ga je udeležilo lepo število otrok in njihovih staršev, ki so od poznega dopoldneva do zgodnjih večernih ur obredli vso vas ob prepevanju koledniških pesmi. Koledovanje je v tej vasi v preteklosti potekalo dvakrat - na novoletni dan in na praznik svetih treh kraljev - zdaj pa poteka le enkrat - na svete tri kralje, potem ko so ga sprva prijevale pevke Dekliškega pevskega zbora Vesna pa ga zdaj prijevale krajevno Združenje staršev, kateremu se je v zadnjih letih pridružilo Slovensko kulturno društvo Vesna.

GLEDALIŠČE MIELA - Od jutri

Vabilo na poroko

Kabaret, koncert in celo svatba

Članica Pupkin Kabarella Laura Bussani

MIELA

Večer v družbi priljubljenega Pupkin Kabrella, koncert španskega kantavtorja Tonina Carotoneja, projekcija dokumentarja *Io sto con la sposa* in celo poročna svatba: nad prihodnjim koncem tedna v gledališču Miela se res ni mogoče pritoževati!

Zanimiv spored dogodka bodo jutri uvedli »Pupkinsi«. Prvo letošnje srečanje, ki se bo kot običajno pričelo ob 21.01, bo posvečeno prihodnosti in dobrim namenom. Tržaški kabaretisti bodo v družbi članov skupine Niente Band skušali odgovoriti na marsikatero eksistencialistično vprašanje: kdo bo prihodnji italijanski predsednik? Bodo v Italiji ukinili volitve? Je Italicum zeliščni digestiv? Častni gost bo pisatelj Pino Roveredo. Petkov večer bo uvedel aperitiv z igralci, kabaret pa bodo ponovili v ponedeljek, 12. januarja.

V soboto ob 21. uri bodo v dvorani na nabrežju gostili »kultneg« španskega umetnika in velikega ljubitelja italijanske lahke glasbe. Na oder prihaja Tonino Carotone, ki bo s svojimi glasbeniki zapel nekaj svojih uspešnic; največja ostaja *Me cago en el amor* s ploščo *Mondo difficile*.

»Io sto con la sposa« (*Jaz sem na nevestini strani*) pa je naslov filma, ki je nedvomno bil eno od filmskih presenečenj lanskega leta. Dokumentarec o skupini palestinskih in sirijskih beguncev, ki v želji, da bi z Lampeduse prišli do Švedske, »uprizorijo« potupočno poroko, bo na sporedu ob 17. uri. Prisoten bo tudi eden od avtorjev Gabriele del Grande, sledila pa bo prava poročna svatba, zato so gledalci vabljeni, da pridejo oblečeni v neveste in ženine.

Predprodaja vstopnic poteka pri gledališki blagajni, ki obračute vsak dan od 17. do 19. ure.

Številni otroci, starši in člani društva so se okoli 11. ure zbrali pri cerkvici sv. Roka, od koder so krenili na pot obiskovanja domov vaščanov ob igranju harmonik in prepevanju koledniških pesmi, med katerimi je izstopala zlasti tista o novem letu, ki jo v Križu prepevajo v domaćem narečju. Do približno 18. ure so tako obredli vso vas in se ustavili na številnih domovih, kjer so krajanli kolednike pričakali včasih z denarnim prispevkom, ki so jim ga poklonili, večkrat pa tudi s pogostitvijo z domaćimi dobrotami, ki so še kako prav priše in dodatno obogatile praznično razpoloženje.

GLOSA

»Črno-žolti« Trst in Slovenci

JOŽE PIRJEVEC

Prijatelj me je prejšnji teden vprašal, ali sem videl oddajo »Črno-žolti Trst«, ki je bila na sporedu na slovenskem programu RAI. Bil je ogorčen, češ, da bi takšne oddaje lokalna slovenska televizija ne smela predvajati, ker da je za nas žaljiva. Ker gledam samo nemško televizijo, seveda omenjenega dokumentarca nisem videl, potrudil pa sem se, da dobim posnetek, ker me je zanimalo, kako so avtorji prikazali naše mesto na začetku prejšnjega stoletja.

Kaj naj rečem? Oddaja ni slaba, kajti, če ne drugega, ni prepojena z običajno italijansko retoriko. Z druge strani pa je tudi res, da odmerja Slovencem malo prostora, kot da bi bili zanemarljiv del tržaške stvarnosti, pri čemer se izgublja v vrsti detajlov, ki so lahko tudi zanimivi, a ne zanjamejo bistva tržaškega vprašanja ob zatonu habsburške monarhije.

Za kaj gre? Gre za nenavadno invicijo nekega multikulturnega mesta, v katerem se je uveljavila politična elita, ki je to večplastnost sovražila in jo je skušala zamenjati z eno samo identiteto - italijansko. Paradoks je v tem, da omenjena elita v veliki meri ni bila italijanskega temveč židovskega izvora. Znano je, da so se Židje v 19. in na začetku 20. stoletja, ko so se po francoski revoluciji rešili geta in se začeli gospodarsko in družbeno emancipirati, skušali čim bolj približati vladajočim slojem. V Budimpešti so bili najbolj goreči Madžaroni, v Pragi najbolj zavzeti Nemškutarji, v Trstu zagrizeni Italijani. Zanje je bila Italija še posebej privlačna, saj je bila s svojo antiklerikalno, poudarjeno liberalno politiko do židovskega elementa doči bolj strpna kot katoliška Avstrija. V tem kontekstu se je v Trstu po uvedbi ustavnega reda leta 1860/61 uveljavil politični scenarij, ki je bil dokaj nenavaden. Zaradi volilnega zakona, ki je slonel na tako imenovan »kurijalnem« sistemu (kar po-

meni, da so bili premožnejši sloji močno privilegirani), si je v mestu zagotovila oblast židovsko-prostozidarska združba, ki je našla svoj kohezivni element v iridentizmu. V Slovencih je ta elita videla svojega največjega sovražnika, a ne samo zaradi tega, ker so bili slednji dolgo lojalni do habsburške monarhije in katoliško usmerjeni, kakor trdi eden od intervjuvancev »Črno-žoltega Trsta«. To velja za šestdeseta leta 19. stoletja. V poznejših desetletjih so postali tržaški Slovenci večinoma liberalci ali socialdemokrati, njihov odnos do dinastije pa se je močno ohladil, ker je bilo jasno, da je cesar Franc Jožef glavni steber tistega dualističnega sistema, po katerem so v avstrijski polovici države vladali Nemci, in madžarski pa ogrski magnati. Za Slovence in tudi za Hrvate je bila ta ureditev nesprejemljiva, kar pomeni, da so zahtevali preoblikovanje monarhije iz dvojne v trojno. Hoteli so Jugoslavijo.

Za italijanske liberal-nacionalce so te težnje pomenile smrtno nevarnost. Ker je bil slovenski in slovanski element v monarhiji in v Trstu v vzponu, je bilo jasno, da sloni njihova oblast na trhlih temeljih in da se bo podrla kot hiša iz kart, komaj se uveljavi, kot je na državni ravni tudi na občinski, reforma volilnega sistema s splošno (moško) volilno pravico. Zanje so Slovenci, še bolj kot social-demokrati, ki so bili tudi politično močni, pomenili grozljivega tekmeца. Zato so tudi od šestdesetih let dalje storili vse, kar je bilo v njihovi moči, da čim bolj zatrejo njihov kulturni, gospodarski in socialni razvoj, pri čemer ni mogoče reči, da bi bili brezspečni. Vendar ne tako, kakor so si že zeleli. V tem spopadu je treba videti bistvo »črno-žoltega« Trsta. V tragediji neke elite, ki ni razumela, da sloni veličina mesta na njegovi etnični pluralnosti in se je proti njej zagrzeno borila. Katastrofalne posledice takšne izbire so še danes na dlani.

VREME OB KONCU TEDNA

Do sobote soliden anticiklon, v nedeljo sprememba

DARKO BRADASSI

Značilnost tega zadnjega obdobja, ki sega od začetka decembra do današnjih dni, je nedvomno zlasti v višjih slojih ozračja stalno izmenjanje zračnih mas z zelo različno temperaturo. Vrstile so se otoplite in ohladitve, mestoma zelo izrazite. Najobčutnejša sprememba je bila tista med božičem in novim letom. Radiosonda iz Campoformida pri Vidmu je 23. decembra na višini 1500 metrov v prostem ozračju namerila kar +12,6 stopinj Celzija, ničto izotermo pa na višini 3487 metrov. Zrak je bil na nekaterih višinah za več kot 12 stopinj Celzija toplejši od dolgoletne normalnosti, ničta izotermo pa je bila za skoraj 2.000 metrov višja. Na štefanovo se je začela ohladitev, ki se je nato z doprinosom arktičnega zraka stopnjevala v dneh tik pred novim letom. V torek 30. decembra je radiosonda na višini 1500 metrov v prostem ozračju namerila -9,7 stopinje Celzija, ničla pa se je spustila do morja. Ozračje se je tako v enem tednu ohladilo kar za 22,3 stopinje Celzija! Ničla pa se je spustila za skoraj 3500 metrov. Take vrtoglavje spremembe, od nenavadno visokih temperatur do nenavadno nizkih, v tako kratkem času, sodijo v zgodovinske ekstreme.

V prizemlju je bilo dogajanje v absolutnih številkah nekoliko skromnejše, še vedno pa zelo izrazito. Dejstvo je, da so zadnje otoplitevi višinskih slojev pogosto prinašale temperaturni obrat. Hladnejši in težji ter bolj vlažen prizemni zrak je v bistvu ostal »stisnjen« pod lažjim višinskim toplejšim. Zato prizemno dogajanje pogosto ni v celoti odražalo jakosti višinskih otoplitev.

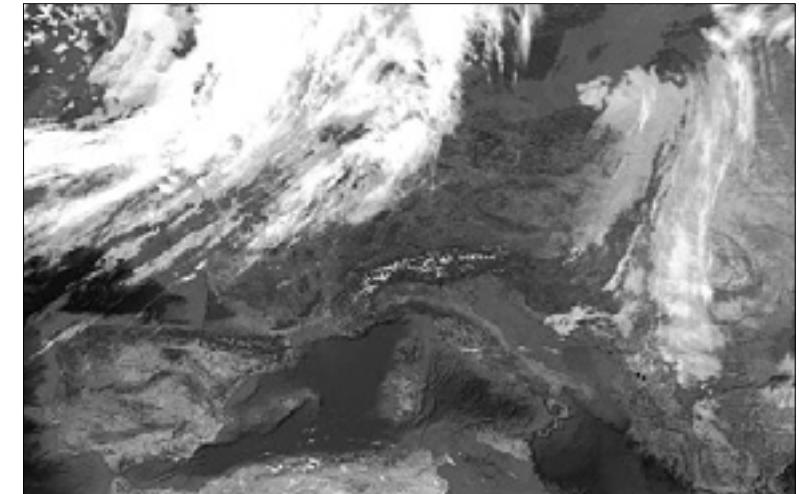
Klub temu so bili zadnji dnevi v letu, ko je nastopila ohladitev, zelo mrzli, temperatura poniekod niti čez dan ni presegla ledišča in zabeležili smo ledeni dan ali sosledje nekaj ledenejih dni. K večjemu občutku mraza je pripomogla tudi burja, ki je bila občasno močna. Indeks wind-chill o občutku mraza, ki ga povzročata močan veter in nizke temperaturе, se je mestoma spustil, tudi krepko, pod -10 stopinj Celzija.

Zadnji izraziti ohladitvi je sledila z okrepitvijo sredozemskega anticiklona nova občutna višinska otoplitev, ki bo doseglja svoj višek jutri in v soboto. Na višini 1500 metrov v prostem ozračju se bo temperatura spet približala +10 stopinjam Celzija, ničta izotermo pa se bo povzpela nad 3000 metrov višine. V teh dneh se namreč nad Sredozemljem krepi soliden anticiklon, ki ga v višinah spreminja subtropski zrak.

Taka vremenska slika prinaša od danes do sobote veliko stanovitost. Sončni žarki pa bodo v takih pogojih le izjema ali jih ponekod sploh ne bomo videli. V nižjih slojih se bodo namreč kopili oblaki in zelo vlažen zrak, povečala se bo zamegljenost, ponekod bo občasno lahko tudi prišlo do rahlega rosenja. V gorah pa bodo razmere znova pomladne, toplo bo in sončno, marsikje se živosrebrni stolpec nit v nočnih urah ne bo spustil pod ničlo.

Do prehodne spremembe bo prišlo v nedeljo, ko bo naše kraje od zahoda hitro prešla manjša višinska dolina s hladno vremensko fronto. Pojavlja se bodo šibke do zmerne padavine. V popoldanskih urah bo zapuhala burja in se bo ozračje hitro ohlajalo, meja sneženja pa se bo spuščala. Po sedanjih izgledih ne gre izključiti možnosti, da bi lahko proti koncu padavin snežilo tudi na Kraški planoti. Ohladilo se bo.

Na sliki: nad Sredozemljem se krepi anticiklon

PREHRANA - Vpis v evropski register zaščitenih kmetijskih proizvodov

Kranjska klobasa 11. slovenski proizvod z geografsko označbo EU

LJUBLJANA - Slovenija je na ravni EU zaščitila tudi kranjsko klobaso. Evropska komisija je odobrila njen vnos v register zaščitenih geografskih označb in jo tako dodala na seznam več kot 1200 zaščitenih kmetijskih proizvodov v EU. To je že 22. slovenski proizvod, registriran pri Evropski komisiji, so včeraj sporočili iz Bruslja. Za Slovenijo je to 11. zaščitena geografska označba na ravni EU. Geografska označba označuje kmetijske proizvode ali živila, katerih kakovost, sloves ali druge značilnosti so tesno povezane z določenim geografskim območjem, so zapisali v Bruslju.

Na ministerstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pa so pojasnili, da pomeni zaščita proizvoda z geografsko označbo, da mora vsaj eden od postopkov proizvodnje potekati znotraj določenega geografskega območja, medtem ko survina za proizvodnjo lahko prihaja izven tege geografskega območja. Pobudo za zaščito kranjske klobase z geografsko označbo je na ministerstvo vložilo združenje GIZ kranjska klobasa.

Ministrstvo je marca 2009 vlogo za zaščito kranjske klobase posredovalo v presojo Evropski komisiji za registracijo na ravni EU. Aprila 2010 je komisija ministerstvo obvestila, da vloga ne izpoljuje zahteve evropske zakonodaje s področja zaščit kmetijskih pridelkov in živil, ker geografsko območje ne ustreza regiji iz imena, ker vloga ne vsebuje ustreznih dokazil, da se proizvod po sestavinah ali proizvodnem postopku razlikuje od ostalih podobnih proizvodov, in ker ni ustreznih dokazil o

Kranjska klobasa je že 11. slovenski kmetijski proizvod z evropsko zaščiteno geografskim porekлом

ARHIV

slovesu proizvoda, zato bo vlogo za zaščito zavrnila. Sloveniji je komisiji nato uspelo dokazati, da je bila Kranjska osrednja slovenska pokrajina (dežela) znotraj Habsburške monarhije, prav tako pa je komisiji poslala tudi dokaze o specifičnosti proizvoda ter veliko pisnih dokazil o slovesu kranjske klobase kot slovenskega proizvoda, ki sega od druge polovice 18. stoletja pa vse do danes.

Komisija je menila, da je utemeljitev ustrezna, in je februarja 2012 v uradnem listu EU objavila povzetek vloge za kranjsko klobaso. V skladu z evropsko zakonodajo so lahko v roku šestih mesecev od dneva objave ostale države članice in trete države utemeljeno ugovarjale na objavljenou vlogo. To so storile Avstrija, Nemčija in Hrvaška, nakar so tekla pogajanja.

Z objavo registracije je komisija kranjsko klobaso zaščitila kot slovenski proizvod, pri čemer lahko avstrijski in nemški proizvajalci še naprej uporabljajo ime-

na »Krainer«, »Käsekrainer«, »Schwein-skrainer«, »Osterkrainer« in »Bauernkrainer«, medtem ko je Hrvaška dobila 15-letno prehodno obdobje, v katerem se lahko še uporablja izraza »kranjska« oziroma »kranjska kobasica«.

Zaščiteno geografsko označbo imajo poleg kranjske klobase še prleška tunka, zgornjesavinski želodec, šeberijski želodec, ptujski lük, kraški pršut, kraški zášink, štajersko prekmursko bučno olje, kraška panceta in slovenski med.

Poleg zaščitene geografske označbe na ravni EU obstajajo še zaščitena označba porekla in zaščitena tradicionalna posebnost. Zaščiteno označbo porekla so priobobili piranska sol, prekmurska šunka, ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre, nanoški sir, kočevski gozdni med, tolminc, bošvski sir, kraški med in mohant. Kot zaščitene tradicionalne posebnosti so zaščitene belokranjska pogaca, idrijski žlički in prekmurska gibanica.

PISMA UREDNIŠTVU

Še mnogo takih »norosti« potrebujemo!

Vest, da trije naši župani trezno in daljnovidno razmišljajo glede združevanja naših malih občin, je lep pozdrav novemu letu.

Seveda bo potrebeno še analiz, podatkov, potrpljenja, novih zamisli in pogledov, predvsem pa mnogo dela. Zato pa je toliko bolj pomembno, da jih v tem njihovem naporu naša javnost podpre. Vsekakor ne s polemikami, kakor je pri nas v navadi, temveč z opombami, predlogi, vizijami.

Ali bi ne bil lahko tudi cilj, da bi bila združena občina v vsem svojem poslovanju in stiku dosledno dvojezična? Ali ne bi lahko izraženi zamisli stika s prekomejno občino dodali razširjeno vsakoletno Kraško ohcet?

Ko zamisli in želje odgovarjajo potrebam, se dajo, kljub težavam, uresničiti.

Sergij Lipovec

Kvalitetna ponudba slovenskega oddelka-RAI

Izkreno čestitam slovenskemu programskemu oddelku Deželnega sedeža RAI-Italijanska radiotelevizijska organizacija.

ja za odlično ponudbo temeljnih kulturnih vsebin.

Telednevni slovenskega programskega oddelka RAI-Italijanska radiotelevizija, na primer, postavlja do vedno v ospredje kulturne dogodke, podčrtujejo kulturne vsebine, predstavijo z veliko profesionalnostjo zanimive kulturne momente našega vsakdana.

Zelim podprtati to značilnost telednevnikov slovenskega programskega oddelka RAI-Italijanska radiotelevizija, kajti dandanes se, na splošno na ravni medijev, še toliko bolj, na ekranu, le redkokdaj dogaja, da so kulturni momenti in kulturni dogodki, s temeljito profesionalnostjo, postavljeni v ospredje.

Zahvaljujem se slovenskemu programskemu oddelku Deželnega sedeža RAI-Italijanska radiotelevizija za bogato, kulturno, izredno kvalitetno ponudbo.

Elena Cerkvenič

Prej do novice na naši spletni strani

www.primorski.eu

STALNO GLEDALIŠČE FJK - Muzikal za začetek leta 2015

Družina Addams tokrat malo posebna in zapisana ljubezni

Uprizoritev o »čudaški« družini je z aktualizacijo in glasbo izgubila satirično ost

Družina Addams in moč ljubezni. Nezdružljivo. Če pomislimo na izvirno televizijsko serijo ali na uspešen film iz leta 1993, bi lahko rekli, da eno izključuje drugo. V letih '30 prejšnjega stoletja je družina Adamsovi, kot lahko tudi zapisujemo v slovenščini, bila »čudaška«, v smislu, da ni bila uglašena na splošno doživljanje ameriškega tipa življenja. In zagotavljanje, da ljubezen premaga vse ovire, ne sodi v tipičen repertoar članov razširjene družine Addams. Primerjanje zna biti zelo nevhaležno. To nedvomno velja za muzikal, povzet po znani zgodbi Adamsovih. Poznavalci trdijo, da že broadwayska postavitev ni bila prav posrečena. Na to se je oprla italijanska inačica, ki je v teh dneh (do 11. januarja) na sporednu v tržaškem gledališču Rossetti.

Muzikal Družina Addams se, kot je zapisano v gledališkem listu, opira na like, ki jih je zarisel Charles Addams. Angleške tekste je napisala dvojica Marshall Brickman & Rick Elice, glasbo in songe Andrew Lippa; italijansko priredbo in tekste so zaupali Stefanu Benniju, režijo je prevzel Giorgio Gallione. V nosilnih vlogah para Addams nastopata Elio (Gomez) in Geppi Gucciari (Morticia), kar naj bi predstavljalo posebno vabo za gledalce. V družbi zelo dobrih interpretov zvezdnika nista posebej izstopala, posebno Geppi ne. Ostale vloge, zelo prepričljivo tolmačene, so tako porazdeljene: Giulia Odetto (Wednesday), Emanuele Ghizzardi (Pugsley, za to vlogo sta predvideni še dve alternaciji), Pierpaolo Lopatriello (stric Fester), Sergio Mancinelli (babica), Filippo Musenga (Lurch), Paolo Avanzini (Lucas Beineke), Clara Maselli (Alice Beineke) in Andrea Spina (Mal Beineke). Obkroža jih skupina desetih plesalcev-pevcev, ki predstavljajo že po-korne člane družine Addams. Omeniti velja domiselnne kostume, ki si jih je zamislil Antonio Marras. Tudi

Z leve: Elio, Geppi Gucciari in drugi interpreti muzikala o družini Addams

ROBERT SHAMI

scene Guida Fiorata smiselno uokvirjajo dogajanje, čeprav je menjav z zapiranjem zastora kar nekaj.

Kot vedo ljubitelji originalne zgodbe o zelo svojstveni družini Adamsovih, je njihovo življenje trdno prepleteno z dogajanjem na pokopališču, kjer domujejo njihovi predniki in kjer je tudi živim zelo lepo. Kdo pa so Beinekovi? Vsebina muzikala namreč razpleta ljubezensko zgodbo med najstniško Wednesday in Lucasom Beineke. Lucasova družina, ki živi v zvezni državi Ohio, kar je s političnega vidika Gomez velik hendiček, je povsem »normalna«. Zato se želi tudi mrač-

njaška Wednesday, ki ji je bilo v velik užitek trpinčenje brata, prilagoditi splošnejšim ameriškim normam. In povabi na večerjo Lucasove starše. Srečanje seveda ne more biti sproščeno, vendar se vse spreverže v iskanje sreče in harmonije v dvoje. Vsi pari se tako ali drugače potrudijo, celo stric Fester se da izstreliti, da bi prišel do ljubljene Lune ... Izvirna satirična ost je precej zabrisana, odrska Družina Addams se je pač uklonila zakonitostim muzikaloma. In kot povprečen muzikal je treba doživljati to predstavo in ne boste razočarani. (bip)

POGOVOR - Aleksander Ipavec - Ipo

Novi izzivi in sodelovanja

V soboto nastop v cerkvi v Landarju - Sredozemsko obarvan CD - Z Joem Bastianichem v oddaji na Sky tv

Ustvarjalni stiki z ljudmi, idejami, sugestijami so za Aleksandra Ipvaca neskončni vir umetniških spodbud. Tržaški harmonikar je izjemno dovzet za zanimive in kakovostne priložnosti oboagljivosti izvajalskega in avtorskega zaklada. Vsako srečanje lahko prinaša zamisli, ki so v tem letu obrodile veliko sadov s koncerti, novimi cd-ji, pomembnimi sodelovanji, televizijskimi oddajami. V soboto, 10. januarja, ob 20.30 bo nastopil s priznanim zborom Polifonico iz Rude v cerkvi v Landarju:

Izvedli bomo skladbo Giovannija Sollime Canti rocciosi, ki je izvirno nastala za orkester in zbor, a jo bomo podali v priredbi za zbor in harmonikarski oktet, ki bo ob tej priložnosti doživelva krstno izvedbo. Skladba je bila napisana, ko je gorovje Dolomiti postal del svetovne naravne dediščine Unesc: govor o hribih in tradicijah, tudi z uporabo lokalnih narečij. V to izvedbo bo uvedel nastop mednarodno uveljavljenega harmonikarja Miljana Bjeletića, ki je profesor na Akademiji v Nišu.

V zadnjih letih je v vašem delovanju pridobilo zelo pomembno mesto čisto posebno glasbilo, kot je harmonika oz. portativ Leonarda da Vinci.

Načrt je renesančni instrument (izdelal ga je Mario Buonoconto) pa je po mojem mnenju sodoben in omogoča izjemno zanimive pristope, na primer z možnostjo izvajanja mikrotonov, s katerimi si lahko privoščim veliko efektov. Leta 2012 sem prepričal pianistko Paolo Chiabudini, naj sodeluje s podporo čembala. Repertoar sestavlja skladbe Orologia, Bacha, Vividija, a tudi Gulde in Piazzolle. Redno nastopam v tej posebeni zasedbi: med bližnjimi načrti je koncert v gledališču v Spolu, letu, ki ga bo povezoval Corrado Augias.

Med novejšimi projekti je tudi sodelovanje s sredozemsko oznako.

Junija sem igral v sklopu pobude Vincino-Lontano na predstavi o furlanskih izseljencih v Ameriki, za katero sem napisal glasbeno kuliso. Predstavo si je ogledal tudi tolkalist Alberto Sergi, ki mi je ponudil sodelovanje pri projektu z ljudsko glasbo južne Italije. Bil je tako motiviran in prepričljiv, da sem se podal še na to novo glasbeno pustolovščino s skupino Arakne, ki je že imela nekaj koncertnih etap na Folkestu, v Tržiču, v naši deželi in nas bo zdaj vodila v Lugano. Avgusta pa sem po naključju srečal v Štarancanu glasbenike Kočani orkestra in me je splet okoliščin privedel na njihov oder. Povabil sem še omenjenega tolkalista. Iz stika makedonske glasbe in južnoitalijanske folklore je nastala svojevrstna mešanica, v kateri so srca utripala v presenetljivem soglasju. Zato sva povabil Naata Velova, da bi posnel z nami dve skladbi za cd, ki bo izšel januarja meseca.

Pri vseh projekti ste izvajalec, a tudi avtor. Kako se razvija vaša kompozicijska dejavnost?

Letos sem med drugimi skladbami in priredbami napisal suito na temo štirih elementov. Navadno ustvarjam s harmoniko, tokrat pa sem pisal direktno na papir. Aleksander Ipavec jo je posvetil »Ipotu«, saj gre za zelo osebno skladbo, ki je nastala v posebnem obdobju mojega življenja. Z glasbo sem prepletel nekaj poezij Marka Kravosa in aprila sem prvič izvedel skladbo v zasebnem krogu. Zdaj bo skladbo izdala slovenska založba.

Etno zasnova je dejansko vabilo na neskončno, idealno in tudi resnično potovanje skozi kraje in glasbene kulture. Na katerih področjih ste najbolj dejavn?

Veliko igram v Avstriji, kjer imam tri skupine: trio, duo in kvartet z multietnično-jazzovskim programom. Nadaljuje se tudi delovanje s skupino Etnoploč z novimi projektimi. Med novostmi je še sodelovanje s sefom Joem Bastianichem, ki me je povabil v oddajo On the road, v kateri se srečuje z osebnostmi in glasbeniki. Oddajo bodo predvajali februarja na Sky Arte. ROP

Pariški Louvre lani najbolj obiskan muzej na svetu

Pariški muzej Louvre je bil v lanskem letu najbolj obiskan muzej na svetu. V njem so našteli kar okoli 9,3 milijona obiskovalcev, v podružnici muzeja v mestu Lens na severu Francije pa so jih našteli še pol milijona. Več kot polovica obiskovalcev je bila mlajših od 30 let. Kar 70 odstotkov je bilo tujcev, največ Američanov, sledili so Kitajci, Italijani, Britanci in Brazilci.

Začetki kompleksa, v katerem ima prostore muzej Louvre, segajo v 12. stoletje, ko je bila na obrežju reke Sene zgrajena utrdba. Do francoske revolucije je bila v kompleksu rezidenca francoskega kralja Ludvika XIV., nato so v njem uredili muzej. Med najbolj znameniti eksponati muzeja so Da Vincijsva slika Mona Liza, znameniti kip Nike Samotraške iz 2. stoletja in Hamurabijev kodeks iz leta 1754 pr.n.št.. V muzeju hranijo skupaj okoli 35.000 umetnin.

Igralec iz Vojne zvezd Kan Bonfils umrl med vajo

Igralec Kan Bonfils, ki je v filmu Vojna zvezd: Epizoda I - Grožča prikazen nastopil skupaj z Liamom Neesonom in Ewanom McGregorjem, se je zgrudil med vajo za sodobno izvedbo Dantejevega Pekla v Londonu. Kolegi iz gledališke družbe Craft Theatre in zdravnik nesrečnemu igralcu niso mogli več pomagati, poroča britanski BBC. Vzrok smrti igralca, ki je bil star nekaj čez 40 let, zaenkrat ni znan. Bonfils je nastopil tudi v filmu o agentu Jamesu Bondu Skyfall z Danielom Craigom ter v filmih Lara Croft - Tomb Raider: Zibelka življenja ter Batman: Na začetku. Ponašal se je tudi s številnimi nastopi v predstavah na londonškem West Endu.

GREMO V KINO

filmi@primorski.eu

American sniper

Režija: Clint Eastwood
Igrači: Sienna Miller, Bradley Cooper, Jake McDorman, Luke Grimes, Naved Nagahban
ZDA 2014

Ocena: ★★★★

Chrisa spoznamo že kot otroka, v Teksasu, ko njemu in njegovemu majšemu bratu oče razlaga, da se človeštvo deli v ovce, volkove in nemške ovčarje, katerih osrednja naloga je, da pazijo, branijo gospodarje, družine in seveda državo in narod. Ta scena sega v začetek osemdesetih let, ko je Chris še otrok, ostalo pa je samo posledica svetovnih dogodkov.

Chris namreč zraste v pravega kavbojca, ki sta mu jahanje ponorelih bikov in streljanje na vaškem prazniku posebej všeč, a ko z bratom in prijatelji prezivlja čas na prostranih kmetijah, se v New Yorku dogaja najhujše in 11. septembra Svetovni trgovski center doživi tragični letalski napad.

Tako se Chris odločil in vstopil v vojsko. Prijava se v četo Navy Sealov in, ker je posebej talentiran za streljanje, že leta 2003 odpotuje na iraško fronto, kjer v kratkem času postane prava legenda. Mit za vse, ki se borijo na njegovi strani, osrednja tarča tistih, ki se borijo proti njemu.

Chris Kyle je v Iraku ustrelil več kot dvesto oseb: otroke, matere, očete, med njimi prav gotovo tudi teroriste. Vsakič, ko se je v obdobju šestih let vrnil domov k ženi in otrokom, je z mislijo vselej silil nazaj na fronto, kjer je cutil, da je za ostale člane svoje čete posebej pomemben.

Leta 2009, ko res ni mogel več, se je končno odločil, da zapusti vojsko, par let kasneje pa je podlegel strelom vojnega veterana.

Eastwoodov film, ki je v Italiji v prvem tednu predvajanja vnovčil skoraj sedem milijonov evrov, se v resnici opira na Kylejev življenjepis, ki ga je Chris napisal pred smrтjo.

Film velikega starega Clinta premore seveda lepoto, izrednost in talent izjemnega, skoraj petinosemdesetletnega avtorja in tudi scenarij, pa čeprav pristranski in patriotski, je dobro napisan.

V pripovedi je tudi nazorno obrazloženo, kako poteka priprava vojaških misij in seveda njihovo vodenje.

Ob ogledu filma pa spomin neizbežno beži dvajset in več let nazaj, ko so tudi v nam bližjih krajih zdresirani strelec zelo precizno streljali s hribov in streh, na cestah Sarajeva pa je pisalo »pazi snajper«. (Iga)

POGLEJ TRAILER!

PARIZ - Ubitih 12 ljudi v uredništvu satiričnega časnika Charlie Hebdo

Islamski skrajneži izvršili pokol Preiskovalci na sledi teroristom

Na fotografiji levo v znak žalovanja črno označene zastave pred Elizejsko palačo; desno, tisoči Parižanov so včeraj v znak solidarnosti z ubitimi šli na ulice; Danes ob 18. ur prireja italijanski novinarski sindikat FNSI solidarnostno baklado pred francoskim veleposlaništvom na Trgu Farnese v Rimu

ANSA

PARIZ - Francijo je včeraj pretesel najhujši terorističen napad na njem ozemlju v zadnjih skoraj dvesto letih. V napadu na satirični tednik Charlie Hebdo je bilo ubitih najmanj 12 ljudi, med njimi urednik časnika Stephane Charbonnier. Napad so izvedli najmanj trije napadalci, ki so še na begu. Svet se je na napad odzval z ogorčenjem. Urednik satiričnega tednika Charbonnier, znan pod vzdevkom Charb, je v preteklosti že večkrat prejel grožnje s smrtno in je imel policijsko zaščito. Poleg njega so bili v napadu ubiti še trije karikaturisti Cabu, Tignous in Wolinski.

Francoski predsednik Francois Hollande je v prvem odzivu dejal, da gre za teroristični napad in povedal, da so že aktivirali protiteroristični načrt. Hkrati so na območju Pari-

za po napadu razglasili najvišjo stopnjo pravljjenosti, je poročala francoska tiskovna agencija AFP. Hollande je v izjavi na kraju napada v stanovanjski četrti še zagotovil, da bodo napadalca peganjali tako dolgo, dokler ju ne bodo privedli pred roko pravice. »Pokazati moramo, da smo enotna država,« je še dejal Hollande.

Po svetu so se z ogorčenjem odzvali na današnji napad v Parizu. Med prvimi se je odzval britanski premier David Cameron, ki je napad označil za odvratno dejanje, je poročala avstrijska tiskovna agencija APA. Tudi slovenski zunanjji minister Karl Erjavec je ostro odsodil včerajšnji teroristični napad v Parizu. Kot je dejal, ta napad kaže, kako je varnost lahko zelo relativen pojem in da se moramo vsi skozi dia-

log zavzemati za miroljubno politiko.

Predsednik republike Borut Pahor je napad označil za zavrnjo dejanje zoper temeljne vrednote sodobne civilizacije, ki mora biti po njegovih besedah deležno najstrenjih obsodb vsega svobodnega in miroljubnega sveta. Predsednik slovenske vlade Miro Cerar je prav tako odločno odsodil napad in ga označil kot nezaslišano teroristično dejanje, ki je uperjeno proti svobodi medijev, eni ključnih civilizacijskih pridobitev. Tudi Islamska skupnost v Sloveniji in Društvo novinarjev Slovenije sta se pridružila ostrom obsodbam napada.

Italijanski premier Matteo Renzi je obiskal francosko ambasadorko v Rimu in ji izrekel sožalje v imenu italijanske vlade. Italijanski zunanjji minister Paolo Gentiloni je napad označil za teroristično dejanje narih razsežnosti.

Generalni sekretar Sveta Evrope Thorbjørn Jagland je sporočil, da je zgrožen zaradi napada, ki je po njegovih besedah zelo zaskrbljujoč.

Dogajanje v Parizu je odsodil tudi finski premier Alexander Stubb. Odzval se je tudi predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker in napad označil kot nesprejemljivo in barbarsko dejanje. Nemška kanclerka Angela Merkel je prav tako ostro odsodila napad v Parizu. Obsodbam napada so se pridružile tudi ZDA. Generalni sekretar Nata Jens Stoltenberg je napad označil kot barbarski in odvraten na-

pad na svobodo medijev. Napad je odločno ob sodil tudi ruski predsednik Vladimir Putin.

Francoski notranji minister Bernard Cazeneuve je nekaj ur po napadu potrdil, da so v napadu sodelovali trije napadalci. Pred tem so poročali o dveh napadalcih, oboroženih s kalšnikovkama in rakometom.

Po navedbah prič sta dva napadalca med napadom vzlilikala »maševela sva pre roka«. Poleg tega je na video posnetku, ki ga je posrel moški iz ene od sosednjih stav, na spletu pa ga je objavila francoska javna televizija, slišati s kapucami zakrita moška kri cati »Alah je velik«.

Eden od novinarjev časnika Charlie Hebdo, ki ga v času napada ni bilo v uredništvu, je za Le Monde menil, da sta bila napadalca dobro obveščena in sta vedela, da je ob sredah do poldan uredniški sestank. Na druge dneve teda v uredništvu po njegovih besedah ni veliko ljudi.

Napdalca sta se sprva zmotila glede naslova in sta vstopila v stavbo na naslovu Nicolas Appert 6, kjer so jima povedali, da je sedež predsednika na številki 10. Vstopila sta med uredniškim sestankom. Ena od karikaturist tek nika, Coco, je za francoske medije povedala, da sta jo zamaskirana moška pred vhodom v stavbo prisilila, da je vtipkala kodo za vstop, nakar sta pet minut streljala na prisotne. Govorila sta francosko.

Satirični tednik je doslej že večkrat iz-

val polemike zaradi obravnave vesti in notranjih zadev. Njegov zadnji tvit je bila karikatura vodje skrajne džihadistične Islamske države Abuja Bakra al Bagdadija. Na tej piše, da v Franciji še ni bilo terorističnih napadov islamistov, moški v opravi Islamske države pa odgovarja: Počakajte, do konca januarja imamo čas!

Včeraj objavljena izdaja časnika tematizira knjigo francoskega avtorja Michela Houellebecqa Soumission (Podreditve), v kateri opisuje Francijo v letu 2022, ko na volitvah zmaga muslimanska stranka.

Tednik je v javnosti postal bolj znan leta 2006, ko je objavil karikaturo preroka Mohameda, ki jo je izvorno objavil danski dnevnik Jyllands-Posten in takrat sprožil množično ogorčenje muslimanov po vsem svetu. Leta 2011, ko je objavil novo karikaturo Mohameda z naslovom Charlie Hebdo, je bil tednik tarča napadov z molotovkami.

Septembra 2012 je Charlie Hebdo objavil karikaturo natega Mohameda v povezavi z nasilnimi protesti, ki so izbruhnili v nekaterih državah ob predvajjanju nizkoproračunskega filma z naslovom Nedolžnost muslimanov (Innocence of Muslims), ki so ga posneli v ZDA in je žalil preroka.

Tednik, ki izhaja vsako sredo, je po navedbah spletne enciklopedije Wikipedia v prvotni obliki izhajal med letoma 1969 in 1981. Ponovno so ga oživili leta 1992. (STA)

ŽENEVA - Zaradi oboroženih konfliktov Rekordno število beguncev v svetu

ŽENEVA - Obseg beguncev po svetu je zaradi številnih oboroženih konfliktov doživel nov žalosten rekord - do sredine lanskega leta je Visoski komisariat ZN za begunce (UNHCR) naštel 56,7 milijona beguncev in razseljenih znotraj lastnih držav, kar je najvišja številka po drugi svetovni vojni, poroča francoska tiskovna agencija AFP. »Mega krizi v Siriji in Iraku, številne nove krize in stare krize, ki se kar ne končajo, so botovale nastanku najslabših begunskih razmer na svetu od druge svetovne vojne,« je v torek dejal prvi mož UNHCR Antonio Guterres. Število beguncev in razseljenih je v prvi polovici lanskega leta prvič po letu 1945 preseglo 50 milijonov, je pojasnil.

Kot izhaja iz včeraj objavljenega poročila, so Sirci z več kot tremi milijoni beguncev prvič doslej postali največja skupina pod mandatom UNHCR in predstavljajo približno 23 odstotkov beguncev, ki jim po vsem svetu pomaga komisariat ZN. Pred tem so bili po številu beguncev več kot 30 let na prvem mestu Afganistan. Poleg Sirije in Afganistana so države z največ begunci še Somalija z 1,1 milijona, Sudan s 670.000, Južni Sudan s 509.000 beguncami, poleg njih pa še Demokratična republika Kongo, Mjanmar in Irak.

V prvih šestih mesecih leta 2014 je prek meja svoje države zbežalo novih 1,4 milijona ljudi, od tega polovica, 704.000, Sircev. Čeprav je v tem obdobju Pakistan ostal država, ki gosti največ beguncev - na njegovih tleh jih je 1,6 milijona, praktično vsi so Afganistanci -, je največ novih sprejel Libanon. Tja se je v prvi polovici lanskega leta zateklo približno 325.000 Sircev, s čimer se je njihovo skupno število v državi povečalo na 1,1 milijona.

Z naraščanjem števila beguncev po svetu se je znatno povišalo tudi število prošenj za azil. V primerjavi z enakim obdobjem leta 2013 se je povišalo za 18 odstotkov na skoraj 560.000, pri čemer je bila najbolj oblegana Nemčija.

»Dokler bo mednarodna skupnost odpovedovala pri iskanju političnih rešitev za še vedno trajajoče konflikte in pri prepričevanju novih, bomo imeli opraviti z njihovimi dramatičnimi humanitarnimi posledicami,« je še posvaril Guterres. Poročilo UNHCR sicer ne vključuje Palestinev, ki spadajo pod drugo agencijo ZN. Po vsem svetu je približno pet milijonov palestinskih beguncev, navaja AFP.

PREDSTAVNIK
UNHCR ANTONIO
GUTERRES

RIM IN NEAPELJ - Glasbeni svet je včeraj žaloval

Večtisočglava množica se je poslovila od Pina Danieleja

RIM - Po tragični smrti kantavtorja Pina Danieleja, ki je slovel po svoji glasbeni nadarjenosti in nastopih v duetih, se je Italija zavila v črno. Ob navzočnosti večtisočglave množice ljudi je včeraj potekala pogrebna srečanost v Rimu in v rojstnem Neaplju.

Svetišče Božje ljubezni v Rimu so že navsezgodaj preplavili sorodniki, prijatelji in znani glasbeni kolegi ter oboževalci. Ti so ob spremljavi melodije Danielejeve pesmi *Napule è* pevci v slovo ploskali, peli in vzklikali »Pino, Pino«.

Zvezcer je sledil še pogreb v rojstnem Neaplju, kjer so se med drugimi zbrali otroci, druga pevčeva soproga, sedanja partnerka ... Včerajšnji dan žalovanja so žal skazile nekatere polemike, namigovanja in ugibanja, kdo je posredno odgovoren za prezgodnjo smrt glasbene ikone.

GORIŠKA - Na sezname brezposelnih vpisanih 14 tisoč ljudi

»Brezposelnost vsaj dvajsetodstotna«

V vrsti v pokrajinskem uradu za delo
BUMBACA

Državni mediji so včeraj poročali, da je stopnja brezposelnosti v Italiji 13,4-odstotna. Brez dela je okrog 3,4 milijona italijanskih državljanov, pri čemer imajo še največ težav pri iskanju zaposlitve mladi; brez dela naj bi jih bilo okrog 44 odstotkov. Kakšen pa je položaj v goriški pokrajini? Vprašanje smo postavili pokrajinski odbornici za delo Ilarii Cecot, ki je pojasnila, da je tudi na Goriškem vse več ljudi brez dela. »V goriški pokrajini je v sezname brezposelnih vpisanih 14.000 oseb, kar več ali manj predstavlja deset odstotkov vsega prebivalstva. Ampak: če odstojemo otroke in upokojence, bomo pač prišli do zaključka, da je brezposelnih že vsaj 20 odstotkov ljudi,« pravi Cecotova in razlagata, da imajo tudi na Goriškem mladi velike težave pri iskanju zaposlitve. »Pogodb za nedoločen čas ne sklepa skoraj več nihče; v vseh sektorjih vse bolj posegajo po terminskih pogodbah, ki jih v nekaterih primerih obnavljajo iz leta v letu. To še zlasti velja za kmetijstvo, saj številna kmetijska podjetja zaposljuje svoje delavce od januarja do decembra, potem pa iz leta v leto obnavljajo pogodbe,« pravi Cecotova in pojasnjuje, da je s terminskimi pogodbami zaposlenih velik del uslužbenec nakupovalnega središča Tiare Shoppning v Vilešu. »Na podlagi podatkov sindikata CGIL je v Tiareju zaposlenih 600 ljudi, družba Inter Ikea Centre Group pa trdi, da je zaposlenih okrog 1200. Očitno v to število vstevajo tudi zaposlene, ki jih jemljejo v službo z "voucherji" za nekajurno delo,« poudarja Cecotova, ki je pred dnevi pozvala vodstvo družbe Inter Ikea, naj ji posreduje realne podatke o številu zaposlenih.

V pokrajinskih uradih za delo iščejo v tem času rešitve za težave raznih podjetij in delavcev. Med njimi so tudi zaposleni v zadrugi Connecting People iz Trapanija, ki skrbi za upravljanje centra Cara in Gradišču. »Delavci so brez plače od avgusta; trenutno je v zadrugi Connecting People zaposlenih 70 ljudi, vendar je po zaprtju centra Cie okrog 30 odvečnih delavcev. Zdaj na goriški prefekturi razmišljajo, da bi upravljanje centra Cara zaupali Rdečemu križu. To je vse lepo in prav, vendar je Rdeči križ neprofitna organizacija in zato ni dolžen zaposliti delavcev, ki bi izgubili delovno mesto z odhodom zadruge Connecting People,« pravi Cecotova in napoveduje, da bo v kratkem pokrajinski odbor zasedel v tovarni Detroit v Ronkah, kjer so konec lanskega leta prekinili proizvodnjo industrijskih hladilnikov in je 140 delavcev tik pred tem, da se pridruži 14.000 brezposelnim iz goriške pokrajine. (dr)

STAROGORA - Delavca zasuta med delom ob cesti

Umrl pod kupom zemlje

Gmota zemljine je včeraj dopoldan zasula dva delavca, ki sta izvajala dela na podpornem zidu ob cesti v Stari Gori, na območju novogoriške mestne občine. Za 39-letnega moškega so bile poškodbe usodne, podlegel jim je na kraju dogodka. Njegov 25-letni sodelavec se je izvlekel živ, a so ga hudo poškodovanega s helikopterjem prepeljali v ljubljanski klinični center. Oba moška sta državljana Kosova s prebivališčem v širši okolici Nove Gorice; podrobnejših informacij o njiju policija ni želela posredovati.

Na podlagi razpoložljivih informacij so delavci izvajali dela na podpornem zidu ob cesti, ko se je okoli 10.45 z brežine še iz neznanega vzroka usula gmota zemlje in pod seboj pokopala dva delavca. Le enemu izmed dveh je uspelo izvleči se izpod zemlje. Delavca sta bila že nekaj let pogodena izvajalca Cestnega podjetja Gorica (CPG). Po neuradnih podatkih naj bi bil 25-letni delavec, ki se zdravi v ljubljanskem kliničnem centru, izven življenske nevarnosti.

V zvezi z delovno nesrečo s smrtnim izidom so policiisti poleg preiskovalne sodnice okrožnega sodišča in pristojnega novogoriškega okrožnega državnega tožilstva obvestili tudi pristojno delovno inšpekcijo službo, ki so se udeležili kraja delovne nesreče. Okoliščine tragične delovne nesreče policisti in novogoriški kriminalisti še preiskujejo. (km)

RONKE - Nesreča Moški pod avto, deklica k sreči nepoškodovana

V prometni nesreči se je včeraj okrog 17. uri v Ulici Redipuglia v Ronkah poškodoval domaćin, ki ga je povozil avtomobil na prehod za pešce. Ob njem je hodila deklica, ki je k sreči avto ni zadel. Moški je po trčenju padel na tla in se poškodoval, zaradi česar so ga odpeljali na združenje v tržiško bolnišnico. Avtomobil je upravljal priletni voznik; ob njem je sedela njegova žena. Voznik je po trčenju zadril, da je moški kar naenkrat prečkal cesto in da ga zaradi tega ni pravčasno opazil. Na kraj so poleg reševalcev prihiteli prometni policisti, ki so sprožili preiskavo o vzrokih nesreče.

RONKE - V mestnem središču

Goljufija spodletela

Neznani moški zman prepričeval priletno domačinko, da mu je z vozilom oplazila bok avtomobila

V resnici gre za kredo

V ronškem mestnem središču je v ponedeljek spodletel poskus goljufije, potem ko je priletna domačinka klicalna na pomoč mimooidoče in tem spravila v beg neznanega nepridiprava. Starejša ženska iz Tržiča se je s svojim avtomobilom peljala po središču Ronk; pred njo je z nizko hitrostjo zapeljal moški, kmalu zatem je ženska slišala udarec po karoseriji svojega avtomobila. Ker je bila prepričana, da sama ni v nikogar trčila, in ker se je spomnila, da so pred kratkim pod pretvezo razbitega vzvratnega ogledalca goljufali 80-letnega moškega iz Ronk, je ženska nadaljevala z vožnjo. »Moški ji je tedaj sledil do doma in ji celo cesto kričal. Ko je moja mama pristavila svoj avtomobil ob

robu ceste, je moški trdil, da je bok matminega vozila podrsan. Moja mama je zatem poklicalna na pomoč nekaj mimooidočih, kar je moškega spravila v beg, «razlaga hčerka priletne ženske, ki je po odhodu moškega ugotovila, da njen avtomobil ni bil podrsan; na karoseriji je bila le s kredo zarisana črta, ki so jo nato zbrisali s prstom. Hčerka priletne ženske je celo zgodbo objavila na Facebooku, tako da bi bilo z njo seznanjeno čim več ljudi. Tudi po goriški pokrajini se očitno potika goljufi, zato je v primeru nesreč ob vsakem dvomu boljše klicati na pomoč sile javnega reda. Če je v domnevno nesrečo vpletjen goljuf, bo zbežal še pred prihodom karabinjerjev ali policije.«

GOSPODARSTVO Izvoz rešuje tudi Goriško

Italija ponovno na prvem mestu

Izvoz je gonilna sila gospodarske rasti v Sloveniji, tako na ravni države kot severnoprimske regije.

»V Sloveniji izvoz narasca za 5,3 odstotke. Naša regija je še boljša: izvoz narasca za 6,4 odstotke,« navaja Mirjam Božič, direktorica območne Gospodarske zbornice za severno Primorsko, podatke za zadnjih devet mesecev, a v isti sapi dodaja, da so pričakovanja za prihodnje leto zadržana, in sicer predvsem zaradi odnosov, ki jih ima Evropska unija oziroma ves svet za Rusijo in Ukrajinu. V goriški regiji je namreč precej podjetij, ki so moreno vpeta na dva trga, kot sta na primer Gostol TST in Gostol Gopan, naštva Božičeva. »Pravzaprav imajo vsa izvozna naravnana podjetja ruski trg v ozadju, nekatera v večjem, druga v manjšem obsegu. Nekatera so bila zlasti na začetku krize moreno vpeta na te trge. V zadnjem času so tržišča bolj razpršila, zato mislim, da bistveno ne bo vplivalo na poslabšanje rezultatov,« ocenjuje Mirjam Božič iz Gospodarske zbornice.

Za regijo je izvoz v Rusijo na desetem mestu, na prvem je ponovno Italija, sledita Nemčija in Avstrija, uvaža pa največ v Italijo, Nemčijo in na Hrvaško. (km)

Kraj včerajšnje tragedije
BUMBACA

NOVA GORICA Peška je bila deveta žrtev na cestah

V sempetski bolnišnici je poškodbam podlegla 82-letna peška, ki je bila konec leta udeležena v prometni nesreči v Šempetu. Število žrtev posledic prometnih nesreč na območju novogoriške policijске uprave, ki so se pripetile v letu 2014, se je takoj povzpelo na devet.

Dosestre je prišlo 30. decembra ob 14.20, ko je 63-letni voznik na prehodu za pešce v križišču pri bolnišnici zbil žensko. Hudo poškodovano so jo prepeljali v sempetsko bolnišnico, kjer pa je po nekaj dneh podlegla poškodbam. Prometni policisti bodo zoper voznika avtomobila podali kazensko ovadbo. (km)

GORICA-TRŽIČ - Letni obračun filmske sezone

Udarec nevtralizirali z investicijami v kina

»Če upoštevamo ustaljeno dejstvo, da 30 odstotkov letnega prihodka prinaša kinodvoranam praznični čas okrog božiča, potem smo z decembriškim izkuščkom lahko več kot zadovoljni,« pravi Giuseppe Longo, direktor družbe Transmedia, ki upravlja multikina v Gorici in Tržiču. Njegov obračun ob koncu leta pa je še toliko bolj posmehljiv, ker kaže tudi na (dosedanj) učinek, ki ga je na občinstvo imelo pred enim letom odprtje novega multipleksa v okviru komercialnega parka pri Vilešu.

»Glede na leto prej smo lani imeli minimalen osip, dosegli pa smo vsekakor boljši rezultat z ozirom na leto 2012, in to kljub dejstvoma, da je lansko leto povsod zaznamoval nizek obisk kinodvoran - v Italiji je bil osip 7-8-odstoten - in da se je v naši pokrajini povečala konkurenca,« razlagata Longo in si privošči izjavo, da sta »dvoboji« z novim kinom zmagala goriški in tržiški Kinemax: »Nekaj občinstva na račun novega kina smo sicer izgubili - Tržiču je odzrl 10-12 odstotkov obiskovalcev, Gorici pa 4-5 odstotkov -, a smo udarec nevtralizirali z naložbami v naši kinodvorani takoj v Gorici kakor v Tržiču. Obrestovalo se nam je, zato bomo po tej poti nadaljevali. Še bomo vlagali, na vrsti so na primer novi sedeži za tržiški Kinemax ...« napoveduje in besedam pritrjuje s številkami. Decembra 2014 so našteli 6890 obiskovalcev v Gorici in 20.860 v Tržiču, istega meseca leta prej 7631 v Gorici in 21.143 v Tržiču, decembra leta 2012 6070 v Gorici in 18.157 v Tržiču, decembra 2011 pa 7950 pro-

danh vstopnic v Gorici in 20.655 v Tržiču. Iz končnega obračuna izhaja, da je dvorane goriškega Kinemaxa lani obiskalo 56.980 oseb, tržiški multikino pa 156.015 gledalcev. Spet je koristna primerjava: leta 2012 so v Gorici prodali 58.400 vstopnic, v Tržiču jih je bilo 157.881, leto kasneje je goriški Kinemax pritegnil kar 68.200 gledalcev, tržiškega pa je

obiskalo 175.289 ljudi. Vendar razliko v letu 2013 je prinesel film Mattea Oleotta *Zoran, moj nečak idiot*, ki si ga je v Gorici ogledalo skoraj 10.000 ljudi, v Tržiču pa 9000. Dobro obeta tudi prvi teden novega leta: do torka, 6. januarja, so v Tržiču nasteli 7400 gledalcev, v Gorici pa 2450. »Hvala, Clint Eastwood!« dodaja Giuseppe Longo.

Vhod v goriški Kinemax na Travniku

ARHIV

VRH-ŠTEVERJAN - Ponovno oživili tradicijo

Koledniško voščilo

Števerjanski trije kralji bodo zbrane prispevke namenili otroški bolnišnici Burlo Garofolo in združenju Spragliju

Vrhovci so po vseh domačijah zapeli tradicionalno koledniško pesem; hišni gospodarji so jih obdarili z domačimi dobrotami in denarjem

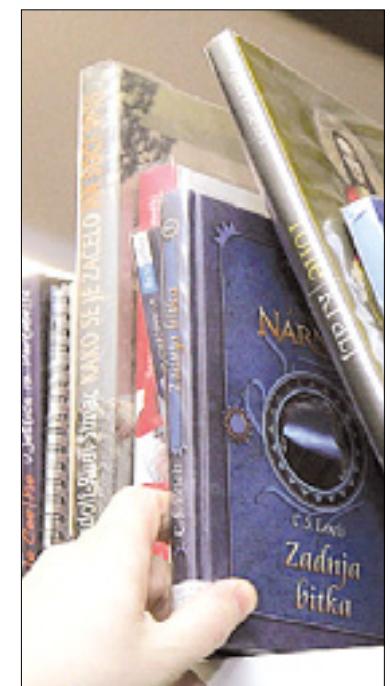
BUMBACA

V Števerjanu in na Vrhu so v torek obudili starodavni običaj koledovanja Treh kraljev. Kolednike so povsod lepo sprejeli, sploh je bil razmeroma topel zimski dan kot nalač za obhod vaških domaćij. Mladi in manj mlađi Vrhovci so se zbrali v športno-kulturnem centru Danica, od koder so se podali po vasi. V vsaki hiši je zadonela koledniška pesem, ki jo na Vrhu skrbno prenašajo iz roda v rod. V zameno za voščila in zapeto pesem so hišni gospodarji obdarili kolednike z domaćimi dobrotami, večinoma z jajci, s klobasami in z denarjem.

Na obhod števerjanskih domaćij sta se podali dve skupini kolednikov, ki so obiskali tudi Podgoro, kjer so se udeležili maše. Voščila so ponesli tudi nekaterim družinam v Gorici - še zlasti takim s števerjanskimi koledninkami. Koledniki so obiskali tudi nekaj hiš na Humu in v Podsabotinu, kjer so s svojim prihodom razveselili tudi goste doma za starejše občane. Pod večer se je šest kolednikov skupaj s svojima dvema šoferjema odpravilo

v števerjansko cerkev, kjer je bila na sprednu ponovitev pete maše Aleša Makovca; kar sedem od skupno osmilih članov obeh koledniških ekip je zapelo skupaj z domaćim zborom.

Obhod števerjanskih domaćij se je nadaljeval po maši in se zaključil okrog devete ure. Trije kralji so po domovih s kadilom bla-goslovili jaslice, na vhodnih vratih pa so s kre-

Slovenske knjige v ronški knjižnici

prejnjih letih v knjižnici vedno delal knjižničar (oz. knjižničarka) z znanjem slovenščine, ki je bil zaposlen s sredstvi iz zakona 38/2001. Dobra praksa se je prekinila majh lanskega leta, ko je ostala ronška knjižnica brez slovensko govorečega osebja.

Trije kralji v Števerjanu

BUMBACA

SVETOGORSKA-PLACUTA Obeti za novo leto dobrí

Letošnja novost v mestu je bil »pignarul«, ki so ga na pobudo združenja Svetogorska četrtna-Placuta in s sodelovanjem zasebnikov in gostincev - tudi iz Slovenije - prizgali pri Kazermetah, tik ob meji pri Solkanu. Praznovanja v jasnem zimskem večeru se je udeležilo preko dva tisoč ljudi. Ker je bila grmada vejev in drugega lesa visoka sedem metrov, so bili plameni opazni daleč naokrog. Glede na to, da je večerna sapica usmerila dim proti jugo-vzhodu, naj bi bili obeti za novo leto dobrí. Po navajanju organizatorjev so na prizorišču postregli z 200 litri jote, 50 kilogrami fižola v kozici, 250 litri kuhanega vina, 30 velikimi picami ...

NOVA GORICA - Od Benedikta do Frančiška

»Srce mehko, a roka trdna«

Mojca Širok edina dopisnica iz Slovenije v Rimu

Na »radovednem ponedeljku« - tako ga je imenovala predstavnica knjižnice Franceta Bevk, ki je uvedla prvo letošnje srečanje z avtorji - je novinarka in rimska dopisnica RTV Slovenija Mojca Širok predstavila svojo trilogijo o družbeno političnih pojavih na Apeninskem polotoku. Sama sicer ni tako opredelila svojih knjig o berlusconizmu, mafiji in zadnjih dveh pažih, a poslušalcu se je samodejno prikradla takšna oznaka ob njenem brhkem podajanju, razlagi in pojasnjevanju obravnavanih vsebin.

Povod za srečanje je bil izid knjige o papežih Benediktu in Frančišku. Preden je spregovorila o okoliščinah in značilnostih vodenja rimskokatoliške Cerkve ter vzrokih več kot edinstvene predčasne zamjenave na njenem čelu, je avtorica - edina še preostala dopisnica iz Slovenije v Rimu, kar kaže na finančno nevihto, ki je povzročila odpoklic vseh ostalih sedem dopisnikov in dopisnic - podala vsebino predhodnih publikacij, ki so sad njenih vzporednih, ne s poklicem povezanih dejavnosti. Zdi se ji pač nepojmljivo, da bi ne izkoristila svojega bivanja v italijanski prestolnici in posledično seznanila slovensko javnost o sosednji državi. Tu na meji, kjer je tudi sama rojena, nimamo prave zaznave, kako je osrednja Slovenija premalo informirana o italijanskem političnem življenju.

Na kratko: v prvem svojem besedilu pojasnjuje zapleten in večplastni pojav berlusconizma vključno z začetnim povezovanjem s TV Koper-Capodistria in nezakonitim nadaljnji osvajanjem italijanskega TV prostora; mafija in njene inačice že dolgo časa sploh niso na južne dežele vezan pojav, temveč se je preselila do Alp v zasledovanju razpoložljivega kapitala do pomembne vloge, ki jo igra v obdobju gospodarske krize.

V Vatikanu je prišlo do presenetljivega, enkratnega ne pa revolucionarnega razpleta, saj v Cerkvi takšne oznake ne slišijo kaj radi. Sedanji papež Frančišek je na-

stopil po Benediktovem odstopu, ki ni bil, po lastni oceni, več kos spletka rimske Kurije, saj se je le-ta tako zamočvirila z notranjim šikaniranjem zaradi oblastvenih skomin, da ni bilo videti izhoda. Poleg tega je (bila) Cerkev na globalni ravni neverodostojna zaradi zapletov in neetičnega zadržanja njene finančne in vzgojne sfere od Calvijeve afere in vmešavanja v politične zadeve na Poljskem do pedofilskih dejanj v ZDA, v Nemčiji in na Irskem, da se je pokazala nuja po odločnem rezu.

Frančiškov pristop kaže na resno zastavljeni prenovi, ki zaobjema prav navezeni dve polji delovanja in vedenja. Prejšnja dva papeža sta bila seznanjena s stanjem duha in vedenjem svojih predstavnikov med ljudmi, a sta dajala prednost drugim zadevam - svetovno političnim in teološkim refleksijam o vrednotah. Tako poljski kot nemški papež sta karala, opozarjala in pozivala, a oprijemljivih posledic ni bilo.

Kam bo Cerkev popeljal argentinski dušni pastir, ni še povsem jasno. Gotovo je, da se je menjal vedenjski slog, da odpira vrata tudi »grešnikom« na spolnem področju in je kritičen do neuravnovesene porazdelitve materialnih sredstev tako v Italiji kot v svetu. Prav tako je gotovo, da na teološkem področju ne bo pristal na vsebinske spremembe. Njegova ideološka priprava je jezuitskega izvora, srce je mehko, a roka je trdna. Sproža razprave, kot je tista o družinskih vrednotah, a zaključna besedila po opravljenih soočenjih niso spremenila cerkvenih stoletnih stališč. Na drugi strani pa prihaja iz geografskih okolij, radi katerih mu je jasna raznolikost katoličanov, katerih raznovrstna pahljača gre od afriškega pastirja mimo južnoameriškega barakarja do evropskega uradnika in severnoameriškega podjetnika, kar so sicer vse samo pavšalne opredelitev. Vsekakor še najbolj preseneča Evropece zaradi njihove zaverovanosti vase. Odklonil je v stoletjih ustaljeno papeško stanovanjsko namestitev - in to je to! (ar)

Mojca Širok

FOTO RTV SLOVENIJA

Novoletni koncert v Dolu

Društvo Kras Dol-Poljane prireja v soboto ob 20. uri na Palkišču novoletni koncert. Nastopili bodo moški in mladinski pevski zbor prosvetnega društva Kras Opotive selo ter solist David Croselli, ki ga bo na harmoniki spremljal Viljem Gerolet. Priložnost bo za poravnavo društvene članarine. (km)

V Vrtojbi našel granato

V torek je krajana v Vrtojbi pri zemeljskih delih našel neeksplodirano granato avstrijske izdelave, kalibra 80 milimetrov, težko 7,5 kilograma. Pripadnika enote za varstvo pred NUS severnoprimske regije sta jo odstranila in odpeljala v ustrezno skladišče. (km)

Manj prodanih sreč

V goriški pokrajini so zabeležili 9,6-odstotni upad prodaje sreč loterije Italia - največji upad v deželi. Lani so jih prodali 13.580, letos pa okrog 12.000.

SOVODNJE - V Ulici Potok se je udrlo cestišče

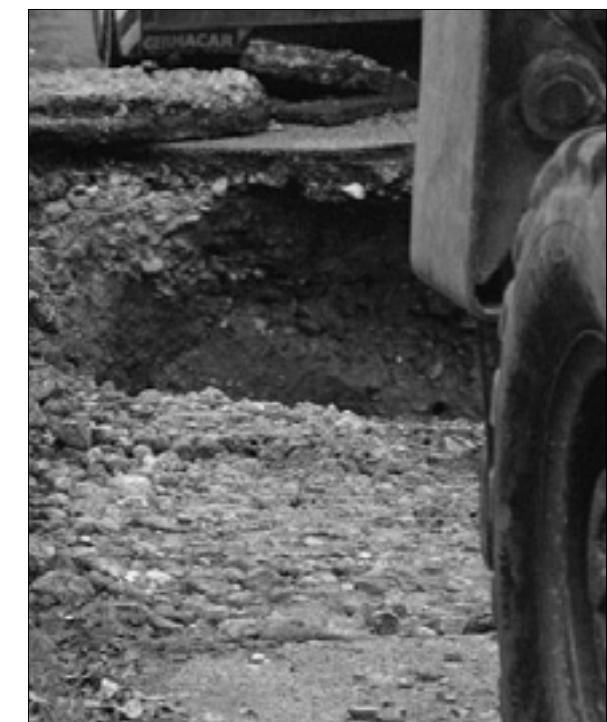
Bunker ali jarek?

Luknjo bodo napolnili z gramozom, nakar bodo nekaj dni počakali, da jo ponovno prekrijejo z asfaltom

Na zadnji dan leta se je udrlo cestišče v Ulici Potok v Sovodnjah. Uslužbenici sovodenjskega občinskega tehničnega urada so si takoj zatem ogledali približno metro široki udor in ugotovili, da je pod cesto zazijala kar velika luknja. Zaradi tega so zaprli prometu ulico, včeraj pa se je začel sanacijski poseg, ki ga izvaja sovodenjsko podjetje Malic. Njegovi delavci so že včeraj začeli z delom; najprej je bilo treba odkopati material, ki se je udril v luknjo, zatem bo treba odprtino napolniti z gramozom.

»Preden bomo cestišče ponovno asfaltirali, bomo počakali nekaj dni, da se gramoz dobro uleže; takoj zatem bomo luknjo prekrili z novo plastjo asfalta,« napoveduje sovodenjska županja Alenka Florenin in pojasnjuje, da je do manjšega udora prišlo tudi med poletjem; tudi takrat so odkrili del asfaltne kritine, odkopali pogreznjeni material in luknjo napolnili z gramozom.

Udora na stranski sovodenjski cesti sta po vsej verjetnosti posledica prisotnosti jarkov, bunkerjev in zavetišč, ki so jih na tem območju skopali vojaki med prvo svetovno vojno. Očitno se je eden izmed jarkov znašel ravno pod cesto, med lanskim izredno deževnim letom pa je posledično dvakrat prišlo do udora. K sreči se cesta ni udrila med prehodom vozil, tako da se ni nihče poškodoval. Ker bo treba na ponovno asfaltiranje cestišča počakati še nekaj dni, se bo tudi zapora ceste nadaljevala do zaključka sanacijskega posega.

AJDOVŠČINA - Prodaja premoženja Primorja v stečaju

Cestno podjetje Gorica kupilo kamnolom Laže

»Prodaja obratov v Lažah je bila uspešno zaključena. Tik pred prazniki smo prejeli celoten del kupnine in zato sodišču predlagali, da izda ustrezni sklep, da se lahko kupec vpisuje v zemljiški knjigi kot lastnik,« je stečajni upravitelj Primorja, Rudolf Hramec, potrdil novico o tem, da je Cestno podjetje Gorica (CPG) kupilo Primorjev obrat kamnolom Laže. Denar iz prodaje bo v celoti namenjen upnikom.

CPG, ki je sicer v 97-odstotni lasti Primorja, je Laže na javnem zbiranju ponudb kupilo za 5,6 milijonov evrov in zraven poravnalo še druge stroške in dajative kot je DDV.

»Večina tega premoženja je bila zastavljena bankam in nekaterim podjetjem dobaviteljem. Ko bo sklep sodišča pravnomogoč, bomo tudi ta denar prednostno razdelili upnikom,« doda Hramec.

CPG je sicer imelo v najemu kamnolom Laže in vse pripadajoče objekte, ki jih je Primorje že pred stečajem dalo v najem tej hčerinški družbi, kar Hramec ocenjuje kot pravo potezo. Tako so namreč obrati ves čas redno poslovali, Primorje pa je iz tega naslova prejemalo tudi vsakomesečno najemnino, s katero so pokrivali stroške v zvezi s tem premoženjem. »Kljubno je, da obrati poslujejo, ker

je bilo premoženje v funkciji, na ta obrat je bilo in je še vezanih tudi preko sto delovnih mest,« opozarja stečajni upravitelj Hramec.

Že nekaj časa je na prodaj tudi CPG kot hčerinška družba Primorja, ki dobro posluje. Po informacijah, s katerimi razpolaga Hramec, je to podjetje tudi leta 2014 zaključilo zelo uspešno, zato bo ob vnovični ponudbi v prodajo po vsej verjetnosti cena za to podjetje ostala podobna lanski, in sicer dobrej osem milijonov evrov. Pred letom dni sicer v prvi ponudbi v prodajo za to podjetje ni prispela nobena ponudba. Odločitev o vnovičnem poskušku prodaje naj bi bila znana v kratkem. (km)

GORIŠKA - Karabinjerji

Poostrili nadzor, da bi ujeli tatove

V zadnjih dneh so karabinjerji poostrili nadzor nad teritorijem po raznih krajih goriške pokrajine. Posebno pozornost namenjajo Ronkam, Štarancau in Škocjanu, ki so bili od oktobra do decembra pod udarom tatov.

Poostreni nadzori se bodo nadaljevali tudi v prihodnjih tednih, karabinjerji iz posameznih krajevnih vojašnic jih izvajajo skupaj s pripadniki 13. karabinjerskega oddelka, ki ima svoj sedež v Tržaški ulici Gorici. Včeraj pooldne so karabinjerji izvedli poostren nadzor v Ronkah, v Sovodnjah in v Ulici Terza Armata v Gorici; pri nadzoru je sodelovalo okrog dvajset karabinjerjev s petimi vozili. V prejšnjih dneh so karabinjerji pregledali 137 vozil in ugotovili istovetnost 152 oseb.

Pred koncem lanskega leta je pokrajinski karabinjerski poveljnik Antonino Minutoli pojasnil, da je za jesenski rafal tatvin na Tržaškem po vsej verjetnosti odgovorna dobro organizirana tolpa tatov. »Po vsej verjetnosti prihajajo k nam po avtocesti, tako da naše kraje zelo hitro tudi zapustijo. V stiku smo s karabinjerji iz ostalih treh pokrajini v deželi in tudi s kolegi iz Venete, saj smo jim na sledi; enkrat smo jih že skoraj ujeli, prepričan sem, da nam bo prej ali slej to uspelo,« poudarja Mi-

nutoli in opozarja, da tudi s poostrenimi nadzori preprečujejo, da bi se tatovi vračali v naše kraje.

»Zelo pomembno je, da smo karabinjerji in ostali pripadniki sil javnega reda čim bolj prisotni na teritoriju; kot nas opazijo domačini, ki so takožem bolj pozorni na spoštovanje prometnih predpisov, se naše prisotnosti zavedajo tudi tatovi in zlikovci naspol, ki se raje izogibajo krajem, kjer je nadzor nad teritorijem okrepljen,« zaključuje pokrajinski karabinjerski poveljnik Antonino Minutoli.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BALDINI, Korzo Verdi 57, tel. 0481-531879.

DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH
ROJEC, Prvomajska ul. 32, tel. 0481-882578.

DEŽURNA LEKARNA V FOLJANU
DI MARINO, Ul. Bersagliere 2, tel. 0481-489174.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
CENTRALE, Trg Republike 16, tel. 0481-410341.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

Gledališče

GLEDALIŠKA REVJA »A TEATRO CON L'ARMONIA« ob 16. uri: 11. januarja v župnijskem gledališču Pija X. v Ul. De Amicis 10, v Štarancanu, predritev »Bobolan d'oro«. 18. januarja v gledališču San Nicolò, Ul. 1. Maggio 84, v Tržiču »Uonted Musical "celestial«, nastopa gledališka skupina Bandablanda iz Trsta.

V KULTURNEM DOMU V DESKLAH bo v soboto, 10. januarja, ob 20. uri komedija Gorana Vojnovića »Tak si« v izvedbi SiTi Tatra BTC in Kreker iz Ljubljane; informacije in rezervacije kd.svoboda@siol.net.

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo v soboto, 10. januarja, ob 20.45 gledališka predstava iz niza festivala furlanskega komičnega gledališča »Teatri Comic Furlan«, ki ga prireja združenje Terzo teatro iz Gorice. Uvodna predstava bo »Une sblancjade di pasche« (Velikonočno pleskanje) v priredbi furlanske gledališke skupine Baraban iz Vidma; vstop le z vabilo, ki jih lahko zainteresirani dvignejo v knjigarni Antonini ali v Kulturnem domu v Gorici (tel. 0481-33288).

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V KRMNU: 10. januarja ob 21. uri plesna predstava »Magic Shadow«, nastopa plesna skupina Catapult; informacije in predprodaja vstopnic po tel. 0481-532317, več na www.artistassociati-gorizia.it.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: danes, 8. januarja, ob 20. uri lirična komedija »Zgodba o pandah, ki jo pove saksofonist z ljubico v Frankfurtu« (Matej Visniec). 9. januarja ob 20. uri pravljica satira »Zmaj« (Jevgenij Švarc); informacije in predprodaja vstopnic na blagajna.sng@siol.net ali 003865-3352247.

Prireditve

V NOVI GORICI: v knjižnici Franceta Bevka na Trgu Edvarda Kardelja 4 bo danes, 8. januarja, ob 18. uri v sklopu niza »Literarni četrtki« predstavitev knjige »Pasja ulica« Toneta Partljiča. Več na www.ng.sik.si.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.00 - 19.45 - 22.15 »American Sniper«.
Dvorana 2: 17.45 - 20.00 - 22.00 »Si accettano miracoli«.
Dvorana 3: 17.30 - 19.50 - 22.10 »Big Eyes«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.00 - 19.45 - 22.15 »American Sniper«.
Dvorana 2: 17.45 - 20.10 - 22.15 »Si accettano miracoli«.

Dvorana 3: 18.00 - 20.10 - 22.15 »Come ammazzare il capo 2«.
Dvorana 4: 18.00 »Il ragazzo invisibile«, 20.20 - 22.10 »Ouija«.
Dvorana 5: 17.50 - 20.00 - 22.15 »The Imitation Game«.

DANES V NOVI GORICI

KULTURNI DOM: 20.15 »Srečen za umret« (Večeri slovenskega filma).

Mali oglasi

PRODAJAM akacijeva drva in Ekstra deviško oljčno olje tel. 0481-390238 ob uru obedov.

Koncerti

V GORICI: v Kulturnem centru Lojze Bratuž v organizaciji KC Lojze Bratuž in Združenja cerkvenih pevskev zborov Gorica v sklopu koncertne sezone 2014-15: 6. marca ob 20.30 »Štirje pianisti za dva klavirja«, nastopajo Sijavuš Gadjev, Massimo Gon, Alexander Gadjev in Giuseppe Guarerra. 24. aprila ob 18. uri (odhod avtobusa ob 16. uri) balet Petra Iljiča Čajkovskoga »Labodje jezero« v SNG Opera in Ballet v Ljubljani; informacije in nakup vstopnic v KC Lojze Bratuž v Gorici (tel. 0481-531445, info@centerbratuz.org); več na www.centerbratuz.org.

V NOVI GORICI: v Kulturnem domu bo 12. januarja ob 20.15 koncert Ruskega kamornega orkestra St. Petersburg, solist bo violinist Dmitri Berlinsky; informacije in predprodaja vstopnic vsak delavnik 10.00-12.00, 15.00-17.00 in uro pred pričetkom prireditve, sobota in nedelja uro pred pričetkom prireditve (tel. 003865-3354016, blagajna@kulturnidom-ng.si).

V GORICI: v cerkvi Sv. Ivana bo v soboto, 10. januarja, ob 20.30 dobrodelni koncert v spomin na Mirka Špacapana; prireditve so Zveza slovenske katoliške prosverte, Združenje cerkvenih pevskev zborov, PD Podgora, AŠZ Olympia, Slovenska zamejska skavtska organizacija, krožek Anton Gregorčič in stranka Slovenska skupnost.

V KROMBERKU: v Domu kulture bo v soboto, 10. januarja, ob 19. uri tradicionalni božično-novoletni koncert. Nastopili bodo MoPZ Kromberški Vodopivci, MePZ Slavec Solkan in mladinski pevski zbor OŠ Frana Erjavca.

V TRŽIČU: v lokalnu Il Carso in Corso na Korzu del Popolo 11 bo 10. januarja, ob 21. uri koncert skupine I Virtuosi del Carso skupaj s skupino HisTrio. 23. januarja ob 21. uri iz niza »Jazz in Progress 2014-15« koncert skupine Mingus in Wonderland; vstop prost. Informacije in rezervacije po tel. 0481-46861.

»BOŽIČ V SEOKROG«: koncert v sklopu deželne zborovske revije Nativitas v organizaciji SKRD Jadro, ZSKD in USCI FJK bo v nedeljo, 11. januarja, ob 15.30 v cerkvi Sv. Lovrenca v Ronkah. Nastopata MoVS Lipa iz Bazovice in MIPZ Anakrousis iz Gropade.

»BOŽIČ V RAZNIH POKRAJINAH«: koncert v sklopu deželne zborovske revije Nativitas v organizaciji ŽePZ Jezero iz Doberdoba, ZSKD in USCI FJK bo v soboto, 17. januarja, ob 20.30 v župnijski cerkvi Sv. Martina v Doberdoru. Nastopajo MeMIPZ Neokortex iz Sovodenj, MoPZ sv. Jernej iz Opčin in MePZ Pod Lipo iz Špetra.

V SOVODNJAH: novoletno glasbeno srečanje bo v nedeljo, 18. januarja, ob 17.30 v občinski televadnici. Nastopajo solisti, zbori in plesalci domačih društev, Kraški muzikanti, moška vovalna skupina Sraka in pihalni orkester Kras. Prireja občina Sovodnje.

Razstave

V GORICI: v muzeju Sv. Klare na Verdijevem korzu je na ogled razstava fotografij »Dolgo stoletje«, ki jo je pripravilo združenje Isonzo Soča; do 25. januarja ob petkih, sobotah in nedeljah 10.30-12.30, 16.00-18.00.

V TRŽIČU: v kavarni Carducci v Ul. Duca d'Aosta 83 je na ogled razstava grafičnih del Cristiana Lebana; do 8. januarja od torka do nedelje 7.30-22.00, rezervacije vodenih ogledov z umetnikom po tel. 348-2217955. 10. januarja ob 19. uri bo odprtje razstave Marca Arrigonija »Graffiti d'autore«.

V NOVI GORICI: v Goriški knjižnici Franceta Bevka na Trgu Ed-

varda Kardelja 4 bosta do 9. januarja na ogled razstava reliefno tiskanih voščilnih razglednic iz zbirke Ines Roča »Vesel Božič in srečno novo leto« in do 10. januarja fotografksa razstava »Drevesa umrejo z lepim srcem: Fotografije in refleksivno lirični utrinci Darka Komaca«.

V NOVI GORICI: v Mestni galeriji na Trgu Edvarda Kardelja 5 bo v petek, 9. januarja, ob 19. uri odprtje sedme bienalne razstave »Pogled 7. Pogled na slovensko likovno umetnost doma in v zamejstvu: Popolnoma sveže«. Razstavo in njen pomen bosta predstavili kustosinja Galerije Božidar Jakac Barbara Rupel ter kustosinja in direktorica Kulturnega doma Nova Gorica Pavla Jarc.

V GORICI: v Kulturnem domu v Ul. Brass 20 je na ogled likovna razstava »Arrigo Tonutti - Poklon umetniku«; do 10. januarja od ponedeljka do petka 9.00-12.00, 16.00-18.00 ter med prireditvami.

V TRŽIČU: v beneški palači, Ul. S. Ambrogio, je na ogled razstava »L'emigrizione friulana verso gli imperi centrali«; do 10. januarja 10.00-12.00 in 16.30-18.30.

NA SVETI GORI: v franciškanskem samostanu bo do 11. januarja na ogled razstava jaslic. Sodelujejo tudi vrtec in osnovna šola Josip Abram iz Pevme in vrtec iz Doberdoba.

V GRADIŠČU: v galeriji La Fortezza, Ul. Ciotti 25, je na ogled razstava novejših del Franca Duga; do 11. januarja ob četrtekih, petkih in sobotah 10.30-12.30, 17.30-19.30, ob nedeljah in praznikih 10.30-12.30; informacije in ogledi po domeni po tel. 347-4637937.

V GORICI: v državnem arhivu v Ul. Ospitale 2 je na ogled razstava del arhitekta Antona Laščaka; do 31. januarja ob ponedeljkih in sredah 8.00-16.30, ob torkih, četrtekih in petkih 8.00-14.00; 12. in 26. januarja vodena ogleda ob 15.30; vstop prost.

V KRMINU: v Muzeju teritorija v palaci Locatelli je na ogled razstava petdesetih umetnin Laure Grusovin; do 18. januarja ob četrtna do sobote 16.00-19.00 ter ob nedeljah 10.30-12.30 in 16.00-19.00.

V GORICI: v Pokrajinskih muzejih v grajskem naselju 13 sta na ogled dve razstavi: o pisanih uniformah evropskih vojsk z naslovom »Belle époque in divisa« in »Sarajevo 1914 - Nepoznani dokumenti grofa Maria Attemsa Svetokriškega«; do 25. januarja od torka do nedelje 9.00-19.00.

V GORICI: v Kulturnem centru Lojze Bratuž je na ogled razstava Muzeja novejše zgodovine Slovenije »Prekmurci«; do 30. januarja ob prireditvah in po domeni (tel. 0481-531445).

Šolske vesti

SLOVENSKA VIŠJE SREDNJE ŠOLE V GORICI: vabijo na »Dan odprtih vrat« licejskega pola (Humanistični in Znanstveni licej S. Gregorčič, Klasični licej P. Trubar) in tehniškega pola (Nova tehničko-ekonomska smer za turizem I. Cankar, Tehniški zavod upravnega smera, finance in marketing Ž. Zois, Tehniški zavod informatika in telekomunikacije J. Vega) v sredo, 14. januarja, od 18. do 20. ure v šolskem centru v Ul. Puccini 14 v Gorici. Obiskovalci si bodo lahko ogledali šolo, profesorji bodo nudili informacije o študiju in bodo na razpolago za individualne pogovore.

DNEVE ODPTIH VRAT za starše otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali 1. letnik vrtca, na informativne sestanke: vrtec Črček v Doberdoru v četrtek, 15. januarja, ob 17. uri; vrtec Barčica, Ul. Capitello v Romjanu, v ponedeljek, 19. januarja, ob 17. uri; vrtec Živ na Vrhu v sredo, 21. januarja, ob 17. uri; vrtec Čira Čara v Sovodnjah v torek, 27. januarja, ob 17. uri.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA DOBERDOB vabi starše otrok, ki bodo v šolskem letu 2015-16 obiskovali 1. razred osnovne šole na informativna srečanja: v OŠ Prežihovega Voranca v Doberdoru v torek, 20. januarja, ob 17. uri; v OŠ Petera Butkoviča Domna v Sovodnjah v sredo, 14. januarja, ob 17. uri, v OŠ na Vrhu v sredo, 21. januarja, ob 17.45.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA DOBERDOB prireja v šolskih prostorih v Doberdoru informativni srečanja za starše učencev, ki bodo v šolskem letu 2015-16 obiskovali 1. razred nižje srednje šole. Za starše OŠ Voranca v torek, 13. januarja, ob 17.30, za starše OŠ Ljubke Šorli v četrtek, 15. januarja, ob 17.30.

VEČSTOPENJSKA DVOJEZIČNA ŠOLA V ŠPETRU: prireja dan odprtih vrat v večnamenski dvorani v Špetru v petek, 16. januarja, ob 18. uri. Vabljeni starši otrok, ki bodo v bodočem šolskem letu obiskovali 1. letnik vrtca, 1. razred osnovne šole in 1. razred nižje srednje šole.

RAVNATELJICA IN UČITELJI DVOJEZIČNE OSNOVNE ŠOLE V ŠPETRU vabijo starše bodočih prvošolcev na informativni sestanek, ki bo v prostorih osnovne šole v Špetru v četrtek, 22. januarja, ob 18. uri.

RAVNATELJICA IN PROFESORJI DVOJEZIČNE NIŽJE SREDNJE ŠOLE V ŠPETRU vabijo starše bodočih prvošolcev na informativno srečanje, ki bo v šolskih prostorih Gorske skupnosti v Špetru v ponedeljek, 12. januarja, ob 18. uri.

Izleti

SPDG prireja v soboto, 10. januarja, udeležbo na »36. Pohod po poteh Kanjarjevega bataljona, s Pasje ravni v Dražgoše«. Pohod je nočni, v zimskih razmerah in primeren za planince z dobro kondicijo. Po pohodu je predvidena udeležba na proslavo ob 72. obletnici Dražgoške bitke. Obvezna prijava in prisotnost na sestanku danes, 8. januarja, ob 19.30 na društvem sedežu; informacie po tel. 320-1423712 (Andrej) ali andrej@spdg.eu.

Obvestila

SPDG - SMUČARSKI ODSEK obvešča, da bo zadnji dan vpisovanja v nedeljske tečaje alpske smučanja (začetni in nadaljevalni) danes, 8. januarja, med 19. in 21. uro na sedežu društva na Verdijevem korzu 51 int. v Gorici. Organiziran bo avtobusni prevoz, dejavnost se bo pričela 18. januarja.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici je odprtva s ponedeljka do petka od 10. do 18. ure.

ONAV GORICA - Vsesržavna organizacija pokuševalcev vin organizira tečaj v pokušanju vin v Enoteki v Krminu. Prvo od 18 srečanj bo 9. februarja; vpisovanje in informacije na marcovicdaniela@yahoo.com.

POKRAJINSKA MADIATEKA U

V Sredopolju je v velikanski marmornati piramidi pokopanih čez sto tisoč italijanskih vojakov, toda samo na 40 odstotkih grobov so zapisani ime, priimek ter čin padlega vojaka oziroma častnika. Če uporabimo Gallupovo načelo, da se statistično dà zanesljivo določiti številčne vrednosti nekega vzorca že po nekaj zanesljivo raziskanih odstotkih istega vzorca (na tem načelju temeljijo vsa raziskovanja javnega mnenja na svetu) in za osnovno vzamemo znanstveno ugotovljen podatek o 186.621 padlih vojakih, katerih smrt je bila ugotovljena na osnovi preverjenih dokumentov in pobranih ploščic, pridemo do novih osupljivih ugotovitev.

Vzemimo, da so ti padli predstavljali le 40 odstotkov »bojnih nepovrnljivih žrtev v boju«, potem znaša stodstotna masa »dokončnih žrtev v boju« (ubiti in umrli zaradi ran na fronti) kar 466.581 mrtvih. Če temu dodamo še umrle zaradi nesreč, posledic ran in bolezni pozneje v zaledju, se ta številka glede na podobna razmerja v prvi svetovni vojni lahko poveča celo za polovico. Od tod izvira naše preričanje, da je število mrtvih, pri katerih je bil vzrok smrti posledica sodelovanja na soški fronti, krepko preko 500.000, po vsej verjetnosti pa celo preko 600.000.

»Vzorec« 100.000 padlih vojakov, pokopanih v Sredopolju, je dovolj velik, da ga lahko po Gallupovih načelih vzamemo kot resno osnovno za analizo. Veličastna piramida je bila zgrajena leta 1938, ko se je Mussolini pripravljal na novo vojno in fašistična propaganda ni poznala mej, toda tega podatka o 100.000 pokopanih vojakih ter o razmerju štiri proti šest med znanimi in neznanimi vojaki ni doslej demantiral nihče. Pri Camillu Pavanu lahko izračunamo enako razmerje med znanimi in neznanimi padlimi vojaki (42 proti 58 odstotkov), kar potrjuje našo tezo.

»Bojne nepovrnljive izgube« pa so le del izgub. Samo v Kidričevem je na primer pokopanih prek 3000 avstro-ogrskih vojakov, ki so zaradi posledic ran in bolezni na soški fronti umrli v bolnišnici v Strnišču pri Ptaju, to pa je bila zgolj ena od številnih bolnišnic v širšem zaledju soške fronte. Samo v Goriški pokrajini je 42 grobišč, kjer so pokopani padli vojaki dvojne monarhije, med njimi tudi številni Slovenci. Na osnovi predstavljenih podatkov in utemeljenih domnev, tujih izkušenj in spoznanj si lahko bralec sam ustvari podobo o številu žrtev.

Vsak raziskovanje se začne s postavljanjem tez. Lahko gremo po induktivni poti, torej od posamičnega primera do splošnih ugotovitev. To bi bila najboljša pot in po njej so šli raziskovalci Instituta za novejšo zgodovino, ko so ugotovljali število mrtvih v drugi svetovni vojni in vzroke za te smrti. Podlaga je bil vprašalnik s triindvajsetimi vprašanji. Za prvo svetovno vojno bo kaj podobnega težko narediti, čeprav številni dokumenti, ki bi vnesli več svetlobe v to dilemo, še vedno niso preučeni.

Ostaja še deduktivna pot, in sicer, da razskujemo od splošnega k posamičnemu in jo kom-

biniramo s podatki, pridobljenimi z induktivno metodo. Vsili se nam primerjava razmer na področju vojskovanja v celotni prvi svetovni vojni s soško fronto, kar seveda odločilno vpliva na število žrtev. Ali je bilo v bitkah na soški fronti kaj takega, po čemer se je to bojišče bistveno razlikovalo od drugih? V glavnem ne! Je bilo manj kruto, uporaba vojne tehnike in vojskovanja manjša kot drugod? Je bila uporaba topništva manjša, saniteta boljša, higienične razmere ustreznješje kot drugod? Soška fronta je bila sicer postransko bojišče prve svetovne vojne, toda izredno kruto, na Krasu je bila v nekaterih bitkah dosežena celo najhujša koncentracija topniškega ognja v tej vojni nasploh; topništvo je bilo tam toliko učinkovitejše zaradi kamnitih okruškov, reševanje ranjencev in bolnikov iz skalovja pa je bilo bistveno težje kot v ravinarskih predelih. Higienične razmere so bile zaradi pomanjkanja vode in nepokopanih trupel obupne, kar je prispevalo k množičnemu širjenju nalezljivih bolezni.

Da ne bo pomote, ne trdimo, da gre za dokazan podatek o 500.000 ali celo 600.000 padlih na Soči, temveč to postavljamo kot tezo, ki se nam na temelju drugih spoznanj o prvi svetovni vojni zdi verjetna. V vseh osnovnih značilnostih ni bilo posebnih razlik med celotno prvo svetovno vojno in med soško fronto. Povsod so bile metode vojskovanja podobne, strategija in taktika sta izhajali iz istih šol, metode logistike so bile podobne, uporabljenia je bila podobna vojna tehnika, razlike ni bilo niti pri sanitetni službi. Še več, nekatere naravne danosti v Posočju so bile slabše kot drugod, saj je brezvodni Kras izjemno neugodno vojskovališče za napadalca in za branilca, da o visokogorju niti ne govorimo. Tudi s pogrešanimi ni bilo nič bolje kot drugod, kvečjemu so mogočni možnarji v prah in pepel spremenili veliko več vojakov kot na drugih frontah. Tudi ujetnikom na soški fronti niso prizanašali bolj kot drugod. Italijani so jih največkrat zapirali v taborišča pod odprtim nebom, samo na Vršiču pa je od pomanjkanja dobesedno shiralo 12.000 Rusov, ki so se znašli v avstro-ogrskem ujetništvu. Ni torej nobenih dokazov, da je bilo soško bojišče bolj zanesljivo, kot so bila druga.

In koliko Slovencev je padlo v prvi svetovni vojni? Statistični letopis 2003 opozarja na feno, da je bilo ob popisu iz leta 1921 na ozemlju današnje Slovenije kar 22.000 moških manj kot ob popisu leta 1911. Podatek je preverjen, zanesljiv in opozarja, da se je takrat s slovensko moško populacijo zgodilo nekaj grozljivega. Po drugi svetovni vojni je popis zamujal celih sedem let, danes pa vemo, da so Slovenci drugo svetovno vojno plačali s preko 90.000 mrtvimi, toda leta 1948 je bilo na Slovenskem celo 2000 moških več kot ob prejšnjem popisu leta 1931. Primerjave so težke, saj popisa ni bilo celih sedemnajst let. Obe vojni sta se po značilnostih precej razlikovali. V prvi so civilistom dokaj prizanašali, v drugi pa so tudi oni postali običajna tarča nasprotnikov na obeh straneh. Omenjeni demografski podatki pa opo-

zarajo, da se je v prvi svetovni vojni na naših tleh zgodila demografska katastrofa, ki ji v slovenski zgodovini ni primere, in da je bila osrednja žrtev te katastrofe moška populacija. Demografi ocenjujejo, da je v prvi svetovni vojni slovenska populacija, ki je takrat štela 1,3 milijona ljudi, izgubila od 40.000 do 50.000 oseb.

Zanimivo je, da so slovenske dežele v prvi svetovni vojni plačale zelo različen krvni davek. Največjega je plačala Koroška, kar 36 padlih na 1000 prebivalcev, sledi ji dežela Kranjska s 24 padlimi na tisoč prebivalcev, Goriško-Gradiščanska je imela 20 padlih, še najmanj pa sta jih imela Istra s 13 in Trst z 12 padlimi na tisoč prebivalcev. Najvišjo cenno so plačala nemška okrožja z 29,1 padlega vojaka na tisoč prebivalcev, toda tudi slovenska so jim čvrsto sledila s 27,5 padlega vojaka na tisoč prebivalcev. Po podatkih o padlih vojakih iz dvaindvajsetih okrajov in enega avtonomnega mesta, kjer je prevladoval slovenski jezik, je bilo umrilih vojakov skoraj 36.000. Toda smrtna kosa je zelo kruto morila tudi med primorskimi begunci v taboriščih znotraj cesarstva, da o posledicah španske gripe niti ne govorimo. Po nekaterih ugotovitvah je pomorila dvakrat več ljudi kot sami spopadi na fronti. V Evropi naj bi španska gripe pomorila 20 milijonov ljudi, v svetu pa celo 70 milijonov. V krajih moje matere in očeta, na Krasu in v Istri, so v kratkem času, v nekaj tednih, pomrle cele družine.

Na vprašanje, koliko žrtev je zahtevala soška fronta, in tudi celotna prva svetovna vojna na naših tleh, ni preprosto odgovoriti. Temeljita multidisciplinarna raziskava pa bi nalila čistega vina in prekinila jalove razprave, ki ne vodijo nikamor. Mnenja smo, da posledice prve svetovne vojne za slovenski narod niso bile nič manj usodne kot posledice druge. Na naših tleh je takrat živel 700.000 ljudi manj kot danes, zato so bile posledice teh izgub še toliko hujše.

Pisma s fronte

Pisma avstro-ogrskega vojaka s soške fronte, Tomaža Koširja, kolarskega mojstra iz Stročje vase pri Ljutomeru, ki je padel sredi septembra 1916 pri Lokvici na Krasu. Povzetno po reviji Borec, Revija za zgodovino, literaturo in antropologijo.

3.8.1915

Ljubi moi domači! Zakaj mi draga žena nič ne pišeš, jaz Tebi vsaki drugi dan, to zadno karto sem ti pisal iz Divače al jaz ne dobim nobenga odgovora. Ostanem sedaj tukaj, ne smemo nikamor, silno dolgi čas. Mislim, da bodo razmere postale v kratkem drugačne, in potem boš prišel moj mamček zagotovo k meni, imam silno dosti s Teboj za govoriti.

5.8.1915

Moj zlati mamček! Tvojo karto sem s veseljem sprejel in smo zelo veseli, da ste vsi zdravi, za voljo paše pa narediš kakor znaš. Da si telko drv kupila

PREDEN LISTJE ODPADE BOMO DOMA

Miro Simčič

56

Objavo v dnevniku je omogočil avtor
Miro Simčič
knjigo je izdala založba

buča
Book Publishing

Ljubljana, Kolarjeva ulica 47
Spletna knjigarna www.buca.si

Ob naslovu: vojna je pustila za seboj veliko ruševin (prizor iz Gorice); zgoraj: delegacija antante pred znamenitim vagonom, v katerem je bilo podpisano premirje

je dobro. Če denar potrebuješ piši. Tukaj je slabo, smeno samo kuhan vodo piti, drugih pijač nobenih. Ako se zdravstveno stanje izboljša prideš k meni, jaz bom že za vožnjo poskrbel. Sem zdrav samo sedanji časi so hudi. Ako bomo naprej še zmagali se v zimi vidimo.

Bruck, 13.9.1915

Ljuba mi žena! Bodи mi iz srca prav lepo pozdravljena, tak kak tudi najni mali otroci, kak še se ti kaj godi mislim da ni preveč hudo.

Tukaj je lepo in ni preveč mrzlo. Ljuba mi mamika kako je to hudo ako mož in žena tako ločena živita, koliko jaz pretrpm, in v takih razmerah. Ljuba moja draga otroka sta še pridna, le ubogajta da bo atek pred rešeni. Draga mamika pazi na otroke da še jaz enkrat žive vidim.

...ako mi ne bo dopuščeno pa boš prišla k meni in sicer bodi pripravljena za ta drugi teden. Tukaj ne bom mogel ako prideš k meni celo noč pri Tebi biti samo do enajste ure po noči. Taki so tukaj časi. ...sto in sto pozdravov in poljubčkov Vam pošilja Vaš atek iz tega tužnega kraja. Bog vas zdrave drži in pripelj Vašega ateka k Vam.

8.12.1915

Moja ljuba žena in otroci! Zaradi živeža ukrepi vse potrebno že sedaj da ne bodete lačni. Kaj je bilo prasički, kdo Ti je drugi pomagal kot oče. Jožko hodi v šolo in se pridno uči. Pri kom pa sedaj pučika spi sirotika mala. Jožko rad imej Milico in nje ne sovraži veš ka še je mala. Na orodje mi pazite.

...Tako težko mi je po Vas kak še mi ni nikoli bilo. Pred sem bil pri vojakih sem imel v slabem in dobrem času prijatelje tukaj pa sem tako sam kak bi bil v puščavi, edini človek je vahtmeister s katerim se že od pred poznam, da je oženjen, potem pa sem po noči v čisto sam. Prosim Vas molte Boga da bo to čim prej končano da se vrnem spet k Vam moji ljudi.

Hirscher 1. med Avstrijci

ZAGREB - Avstrijski as Marcel Hirscher je z osvojeno 15. zmago na slalomih za svetovni pokal na Sljemu nad Zagrebom postal najuspešnejši avstrijski slalomist vseh časov. Petindvajsetletni Salzburžan je na večni lestvici smučarjev prehitel kar dva rojaka Maria Matta in Benjamina Raicha. Hirscher se je po številu zmag izenačil s Hrvatom Ivicom Kostelicem. Na večni lestvici slalomistov vodi Šved Ingemar Stenmark s 40 zmagami, drugi je Italijan Alberto Tomba s 35 zmagami, tretji pa mestu pa Luksemburžan Marc Girardelli s 16 zmagami.

Maniaju ni uspelo

MACERATA - Lorisu Maniaju ni uspelo. V četrtnfinalu državnega pokala je njegova Latina v torek s 3:0 (25:21, 28:26, 25:21) izgubila proti Macerati. Ta je bila favorit, a je pred dvema tednoma proti Latinu v tekmi A1-lige doma izgubila s 3:1. Ostali izidi: Trento - Piacenza 3:2, Perugia - Verona 3:0, Modena - Ravenna 3:0. Polfinalna para (v soboto): Trento - Perugia, Modena - Macerata. Finale bo v nedeljo v Bologni.

KOŠARKA - Pallacanestro Trieste v A2-ligi Gold doslej zelo presenetil s 7. mestom

Nad pričakovanji

V ligi A2 Gold se je v nedeljo končal prvi del prvenstva. Tržaški Pallacanestro Trieste je po štirinajstih odigranih tekmeah s štirinajstimi točkami (sedem zmag in sedem porazov) na nepričakovano visokem 7. mestu. Dalmassonova ekipa je v resnici slavila osemkrat, rekordno zmago v Forliju pa je košarkarska zveza izničila, ker je bil Forli zaradi neplačanih pristojbin izključen iz prvenstva. V nadaljevanju bo torej v prvenstvu le še 15 ekip in ena sama se bo v playouth borila za obstanek v poenoteni A2 liga z zadnjevrščeno iz lige A2 Silver. Trenutno je na dnu lestvice Veroli, ki je zbral samo štiri točke in ga je pravkar zapustilo več igralcev. Društvo ima že od samega začetka velike finančne težave, s podobnimi težavami pa se soočata tudi Barcellona (igralci so za ta teden prav zato napovedali stavko) in Napoli. Upati je, da ne bo prišlo do kakega podobnega primera kot v Forliju. Ne glede na takšen morebitni razplet bi tržaška ekipa ne smela imeti problemov z obstankom. Trener Dalmasson je v nedeljo po tekmi sicer izjavil, da se cilj v primerjavi z začetkom prvenstva (ko so mnogi imeli Trst kot enega izmed kandidatov na izpad) ni spremenil. Dalmasson je dejal, da se ekipa lahko enakovredno kosa z ostalimi, če igra na višku svojih sposobnosti, proti močnejšim ekipam pa za zmago mora dodati še kaj več. V resnici so Verona, Turin, Brescia in Ferentino res telesno in tehnično veliko boljše, vse ostale pa so na dosegu Tržačanov.

Pallacanestro Trieste je uspehe doslej gradil s čvrsto in požrtvovalno obrambo, v napadu pa računal predvsem na talent mladega Tonuta in Američana Hollowaya (tudi na torkovi tekmi med italijansko in tujo selekcijo sta bila med najboljšimi). Na tako dobre nastope tako enega kot drugega ni verjetno računal nihče, kot tudi ne, da bodo tržaški igralci sposobni braniti tudi deset centimetrov višje nasprotnike.

Ali naj se torej v Trstu zadovoljijo le z obstankom? Menimo, da tako v društvu kot med navijači na tihu tli upanje v eno zadnjih pozicij, ki vodijo v končnico. Sedmo ali osmo mesto je s podobno igro kot doslej še povsem dosegljivi cilj. Ko pa bi to ne uspelo, bi se moralno društvo odločiti za čim višjo minutažo mlajših igralcev, ki prinaša nagrado federacije. Finančno uravnotešenje za to sezono namreč še ni dokončano – predsednik Ghiacci nam je dejal, da bi se zadeva moralna rešiti že ta mesec (čeprav glavega sponzorja ni na vidiku), denarna nagrada in/ali inkaso temelj končnice – koliko ljudi bi prišlo, če jih je bilo na nedeljski tekmi 3800? – pa bi bila dobra popotnica za naslednjo sezono.

Marko Oblak

Američan Murphy Holloway (levo) je v A2-ligi Gold po prvem delu najboljši skakalec (12,5 skoka na tekmo) in najkoristnejši igralec, Stefano Tonut (z žogo desno) pa je 4. strelec v ligi (19,9 točke) in 2. po številu pridobljenih žog

FOTODAMJ@N

RELI DAKAR Že prva smrtna žrtev

CORDOBA - Eden najzah-tevnejših relijev na svetu Dakar je v tretji etapi zahteval letošnjo prvo smrtno žrtev. Premierni nastop na Dakaru se je tragično končal za poljskega motorista Michała Hernika.

Prireditelji so so pozno sinoči 39-letnega Poljaka mrtvega odkrili približno 300 metrov od začrtane trase na 206. kilometru etape med San Juanom in Chilecitom. Vzroki za nesrečo zaenkrat še niso znani, prav tako pa ni znakov nesreče, so pa truplo prireditelji našli brez varnostne čelade, njegov motor ni oddajal predpisane signala za pomoč v sili. Prav zaradi tega so uvedli preiskavo, saj so okoliščine smrti nenavadne.

Poljak iz Krakova je na reliju nastopal prvič, nosil je številko 82. Na reli se je pripravljal dve leti. Doslej je na Dakaru življene izgubilo že več kot 60 ljudi, od tega 25 dirkačev. Reli je v Južni Ameriki na sporedu sedmič, na tem delu sveta pa je to peta smrtna žrtev.

Pred Poljakom so se smrtno ponesrečili Francooz Pascal Terry (leta 2009), Argentinec Jorge Martínez Boero (2012), Francooz Thomas Bourgin (2013) in Belgijec Eric Palante (2014).

Zmagovalec 4. etape je bil sicer Španec Joan Barreda Bord. Na 315 kilometrov dolgi preizkušnji med Chilecitom in Copiapom je vozniški Honde za 1:59 minute prehitel rojaka Marcua Como (KTM), tretji pa je bil Čilenec Pablo Quintanilla (+2:49/KTM). Slovenec Miran Stanovnik je bil 44. (+42:11).

Handanović najboljši

Romo po torkovem krogu v nogometni A-ligi od Juventusa spet loči le točka, ker Turinčanom doma ni uspelo premagati Inter (1:1). Po končani tekmi kroga je bil bolj slab volje trener gostov Mancini. Inter je namreč v drugem polčasu zamudil kar nekaj priložnosti za gol v protinapadu, a je tudi res, da je bil njegov najboljši igralec vnorvič vratar Samir Handanović, zato je rezultat v bistvu pravičen. Od vodilnih je poleg Sampdorii (0:3 v Rimu proti Lazio) doma spodrsnilo Milanu (1:2 proti Sassuolu, ki igra brez tujevcov). Z navedanim bojem za ligo prvak najbrž tudi letos ne bo nič, kljub okrepljivam (Cerci) med zimskim prestopnim rokom. Poraz Udineseja doma proti Romi (0:1) je vzbudil polemike zaradi spornega gola in nedosojene 11-metrovke v korist gostiteljev, a je Roma boljše moštvo. Chievo je proti Torinu igral neodločeno 0:0, od Slovencev je tokrat po vstopu na igrišče v 71. minutu igro zelo pozivil Dejan Lazarević, zanemarljiv je bil doprinos Valterja Birse, standardni pa Boštjana Cesarja. Fiorentina je doživelha hladno prho v Parmi (1:0), v splošno sivino je potonil tudi Jasmin Kurtić, ki ga je trener v drugem polčasu tudi zamenjal. Govori se o njegovi selitvi k Torinu, kjer naj bi pristal tudi Josip Iličić.

Vrstni red: Juventus 40, Roma 39, Lazio in Napoli 30, Genoa in Sampdoria 27, Milan in Palermo 25, Fiorentina 24, sassuolo 23, Inter in Udinese 22, Empoli, Torino in Verona 18, Chievo 17, Atalanta 16, Cagliari 12, Parma in Cesena 9.

SMUČARSKI SKOKI - Novoletno turnejo osvojil Avstrijec Martin Kraft

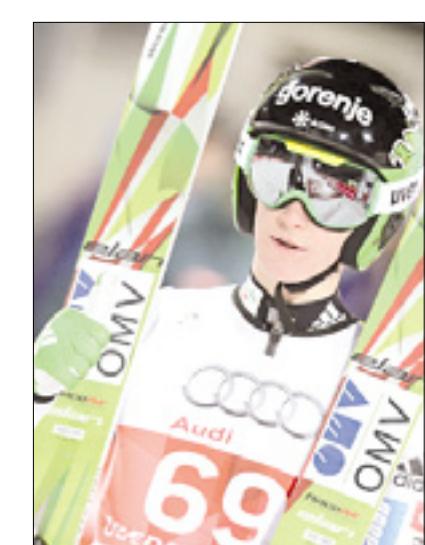
Prevc tretji Slovenec na zmagovalnem odru

BISCHOFSHOFEN - Avstrijski smučarski skakalci so na novoletni turneji še sedmič zapored pokorili konkurenco. Za njihovo sedmo zaporedno zmago in 16. skupno, s čimer so se izenačili s Finči in Nemci, je poskrbel Martin Kraft, ki je dobil prvo tekmo v Oberstdorfu, nato pa prednost držal vse do konca in tekme v Bischofshofnu. Na tej je zasedel tretje mesto, a je imel pred njo dovolj veliko prednost, da se je veselil svojega največjega uspeha v karieri. Še nikoli ni tako dobro skakal niti njegov rojak Michael Hayböck, ki je na turneji zasedel drugo mesto, na zadnji tekmi v Bischofshofnu pa je tudi prvič v karieri dobil tekmo svetovnega pokala, z dvema odličnima skokoma je premagal neuničljivega Japonca Noriaki Kasaija, ki se je moral v skupnem seštevku novoletne turneje zadovoljiti s četrtim mestom.

Pred Poljakom so se smrtno ponesrečili Francooz Pascal Terry (leta 2009), Argentinec Jorge Martínez Boero (2012), Francooz Thomas Bourgin (2013) in Belgijec Eric Palante (2014). Zmagovalec 4. etape je bil sicer Španec Joan Barreda Bord. Na 315 kilometrov dolgi preizkušnji med Chilecitom in Copiapom je vozniški Honde za 1:59 minute prehitel rojaka Marcua Como (KTM), tretji pa je bil Čilenec Pablo Quintanilla (+2:49/KTM). Slovenec Miran Stanovnik je bil 44. (+42:11).

slabši nastop in Innsbrucku, zaradi katerega je že pred zadnjim tekmo odpadel iz boja za skupno zmago, in v Bischofshofnu spet pokazal raven, ki ga drži v svetovnem vrhu. Po prvi seriji je zasedel četrto mesto, v drugi pa nastopil še bolje, na koncu je za tretjevrščenim Kraftom zaostal le za desetinko točke.

Prevc je postal tretji Slovenec z uvrstitevijo na stopničke novoletne turneje. Prede njim je to uspelo Primožu Peterki, edinemu slovenskemu zmagovalcu, ter Petru Žonti. Prevc je tudi napredoval svetovnem pokalu, pred poleti v Kulmu zaostaja le še za Hayböckom in Kraftom.

Peter Prevc

ANSA

Ammann ostaja v bolnici

SALZBURG - Štirikratni olimpijski prvak v smučarskih skokih, Švicar Simon Ammann, ki je grdo padel na torkovi sklepni tekmi novoletne turneje v Bischofshofnu, do nadaljnjega ostaja v bolnišnici. «Njegovo stanje je stabilno, z zdravnikami in osebjem se normalno pogovarja in lahko premika vse okončine. Zaradi težkega padca ostaja v bolnišnici na opazovanju,» je povedala predstavnica švicarske zveze Christian Stahl in napovedala.

NOGOMET - Bivši trener Triestine Stefano Lotti tudi o Krasu

»Če bi se rešili oboji, bi bila res prava senzacija«

Oboji zdaj okrepljeni - Za obstanek potrebnih 38 točk

Enajst skromnih točk. Prvi del sezone se je tako za Kras kot za Triestino zaključil z res slabim izkupičkom in zelo redkimi trenutki veselja. A Repenci in Tržačani si ne delijo le mesta na lestvici. Sličnih stvari je še nekaj. Tako je na primer v obeh društvin prišlo do zamenjave na klopi (pri Krasu je Arandželovič nasledil Tonči Žlogar, pri Triestini pa je prvenstvo začel Lotti in zdaj ekipo vodi Ferazzoli) in na domaćem igrišču sta obe ekipi še brez zmage.

Klub položaju - obstanek je kar osem točk višje - so v obeh taborih še optimisti. Prvenstvo je namreč kot maraton. Ekipe so doslej pretekle 21 kilometrov, za dokončni obračun, ko čaka nastopajoče še enako dolga trasa, pa treba počakati na ciljno črto. In pri maratonu marsikaterega tekača kriza zajame po tridesetem kilometru. Ali bo to obveljalo tudi v nogometni D-ligi smo vprašali Stefana Lottija, ki je kot že rečeno sezono začel na klopi Triestine, a se je zaradi skromnih rezultatov ekipe po nekaj mesecih odločil, da odstopi. Lotti vsekakor ohranja vlogo znotoraj društva, kjer je tehnični vodja in se posveča mladinskim selekcijam:

»Gotovo v obeh taborih ni razlogov za veselje. Sam dobro poznam vzroke, zakaj je tako pri Triestini, kjer smo ekipo sestavili pozno in v le nekaj dneh. Tako so bili vsi najboljši igralci že zasedeni, tako da smo se moralni nekako znajti; ravno zato nas začetni neuspehi niti niso pretirano presenetljivi. Morda pa je težje najti razlage za skromne nastope pri Krasu, kjer so ekipo sestavili pravočasno. Najbrž je kakovost letošnje D-lige marsikoga presenetila. Z ukinitvijo II. divizije se je veliko kakovostnih nogometov še preselilo v D-ligo. Vse najboljše ekipe razpolagajo z nekatimi zelo dobrimi igralci in mi smo določene luknje v kadru zakrpalni šele zdaj. In to očitno velja tudi za Kras. Menim, da sta se obe ekipe okrepili med zimskim prestopnim rokom - za Triestino sicer ne izključujem, da bo prišlo še do kakega prihoda, o tem se še pogovarjam - in gresta v drugi del sezone bolje pripravljeni.«

Očitno težave niso bile zgolj na klopi, saj se rezultati pred in po zamenjavi trenerja bistveno ne razlikujejo tako pri Triestini kot pri Krasu.

Vsekakor. Trenerjeva vloga je pomembna, a izidi kažejo, da v obeh primerih težave niso bile pri strokovnem vodstvu ekipe, temveč, da sta bili ekipi objektivno sestavljeni pomajkljivo. Enostavno so bile slabše od nasprotnikov.

So možnosti za neposredni obstanek v obeh primerih konkretno ali gre zgolj za utopijo?

Prvenstvo je še dolgo. Mislim, da bo za neposredni obstanek potrebnih okrog 38 točk. V drugem delu prvenstva bosta morala tako Triestina kot Kras igrati zelo zanesljivo, skorajda izvrstno, da ta cilj dosežeta. A potencial za uspešen lov na obstanek imata.

Glede na sedanje stanje na lestvici lahko trdimo, da bi kvečjemu le ena od dveh ekip lahko ta cilj dosegla, torej da sta si Kras in Triestina direktna konkurenta.

Seveda obema želim, da bi jima uspel preobrat v drugem delu sezone. Objektivno gledano pa bi pomenil dvojni neposredni obstanek pravo senzacijo. A pustimo se presenetiti.

Novinarji radi postavljamo zgolj hipotetična vprašanja o tem, kate-

Stefano Lotti

rega igralca bi radi trenirali ali podobno. Tokrat bi vas vprašal, katerega Krasovega igralca bi potrebovala Triestina in katerega Triestinenga Krasa.

To so tudi vprašanja na katere trenerji neradi odgovarjajo. Vsekakor bi zelo rade volje znova privabil k Triestini nekatere mlade igralce Krasa, ki sem jih že v preteklosti treniral. Tu mislim na primer na Maia ali Boškoviča.

Na vrhu lestvice se bije hud boj med Biancosudati iz Padove in Altovicentinom. Slednji se je zmagov v zadnjem krogu približal tekmcem na samo dve točki. Kdo bo prevladal?

Mislim, da bo na koncu le prišla na dan Padova, ki razpolaga z res širokim in kakovostnim izborom igralcev. (I.F.)

ZAMEJSKO PRVENSTVO Bodo mlajši šahisti spodnesli starejše?

V soboto (začetek ob 15.00) bo v agriturizmu Žbogar v Samotorci zamejsko prvenstvo v pospešenem šahu (čas za razmislek 15 minut), ki ga organizira kraška sekcija SST 1904.

To je po daljši prekinitti že osmo tovrstno prvenstvo. V prejšnjih petih letih je v moški in absolutni konkurenčni šestkrat zmagal mojster Pino Lakovič iz Gorice, lani pa drugokategorik Mitja Oblak. V ženski sta dvakrat zmagala Tjaša Oblak in Lejla Juretič, po enkrat pa Ajlin Visentin, in Cristina Sustersich.

Na prvenstvu bodo, kot običajno, igrali tako starejši kot tudi mlajši igralci, ki bodo tudi v moški (in absolutni) konkurenčni skušali spodnesti starejše šahiste. Jim bo v osmehu poiskusu vendarle uspelo?

Zaželeni so predvpsi na naslov elektronske pošte moblak@libero.it. (Marko Oblak)

KOŠARKA - Breg v deželnini C-ligi že jutri

Začeli bodo z ogrevanjem

V gosteh proti predzadnjemu Cervignanu, nato še proti Tolmezzu - Od februarja za play-off

Po dolgem premoru bo med košarkarskimi ekipami, ki nastopajo v deželnih prvenstvih, prvi nastopil Breg. Že jutri gačka na papirju nezahtevna naloga proti Cervignanu (v gosteh ob 21. uri), ki je v zadnjem krogu starega leta izgubil proti zadnjevrščenemu Ronchiju. Trener Tomo Krašovec je pred takim tekmcem, ki lovi pomembne točke za obstanek, vsekakor previden. Med nosilci Cervignana je gotovo center Di Just, ki prednjači tudi na lestvici strelcev C-lige. »Kvaliteta je na naši strani, vendar bo tekma zagotovo napeta,« je preprčan trener. Po božičnem premoru so fantje že trenirali 2. in 3. januarja, nazadnje tudi v torek, 6. januarja in včeraj. Zagotovo ne bo Spigaglie, ki ga še vedno mučijo bolečine v križu, ostali pa bodo na razpolago. Med razpoložljivimi igralci bo tudi Kos, ki se je nazadnje pridružil ekipi, in Gelleni, ki naj bi jutri tudi prvič v tej sezoni nastopil v dresu Brega.

Dolinsko moštvo je med članskih ekipam slovenskih klubov v letu 2015 na najboljšem izhodišču. V deželnini C-ligi je na tretjem mestu (z 8 zmagami in 4 porazi), spodbudno pa je, da je vsaj drugegačen Codroipo na dosegu roke. »Proti Codroipu smo izgubili samo zaradi naših napak, v obrambi smo popustili čisto na koncu,« se poraza zelo dobro spominja trener Tomo Krašovec, ki ga torej zaostane štirih točk pred vodilno dvojico - (težko dosegljivim) Tarcentom in Codroipom - sploh ne skrbi. »Lovimo play-off, vsaj četrto mesto moramo osvojiti pred koncem rednega dela. Vendar je o vsem še prerano govoriti, saj do konca prvenstva

ZLATI LET 2014 - Podelitev bo 28. januarja

Priprave stopajo v operativno fazo

Upokojili smo oskarje, prihaja

zlati let, smo zapisali 20. novembra lani, dan po uradni predstavitev novega imena nagrade, ki jo uredništvo Primorskog dnevnika, tokrat četrtič v partnerstvu z Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji, že vse od leta 2002 podeljuje najboljšim košarkarjem, nogometarem, odbojkarcem in odbojkarcam naših društev v članski in mladinski kategoriji. Nagrajanje, ki smo ga zadnje leta obogatili še z novimi priznanji, stopa zdaj v operativno fazo. V prihodnjih dneh bomo objavili seznam kandidatov in kandidatov za nominacijo. Strokovne komisije, ki smo jih sestavili v ta namen, bodo na podlagi tega seznama na individualnem glasovanju nominirali pet najboljših za vsako kategorijo. Končni seznam nominiranec bomo prav tako objavili že pred samim nagrajanjem, vse nominirance pa povabili na nagrajanje, kjer bomo razkrili tudi končni vrstni red, posebej pa nagradili po tri najboljše člane oziroma članice in najboljšega mladinskega oziroma mladinka. Nagrajanje bo letos na vrsti v sredo, 28. januarja na Proseku.

ki so bila že nagrajena na čezmesejni pri-morski prireditvi naš športnik 2014, ki je bila konec preteklega meseca v Gorici. Letos so tam priznanje prejeli košarkarji Jadrana in nogometari Krasa, ki jih torej za nagrajanje zlati let ne bomo jemali v poštev.

Druga priznanja

Nagrado zlati let bomo tudi letos podelili še nekatimer drugim športnikom, ki (pretežno) pripadajo svetu individualnih športov. Tako bomo tudi letos nagradili najboljšega trenerja, športnika, ali športnico, ki se je posebej izkazal/a na mednarodni ravni, podelili bomo tudi priznanje mladi up, namenjeno mladim športnikom in športnicam, rojenim med letoma 1996 in 1999 in nagrado brez meja, ki je namenjena slovenskemu športniku iz Slovenije ali italijansko ali drugače govorečemu športniku, ki brani barve enega od naših društev. Tudi za vse te nagrade pridejo v poštev samo športniki in športnice, ki so aktivni v športnih društvenih v okviru ZSŠDI.

Nagrade ZSŠDI

Med nagrajanjem zlatih let prijevozovali so ZSŠDI tudi letos nagradilo zaslужne trenerje in odbornike, kar je tradicija, ki sega še iz časov, ko je Združenje to nagrado podeljevalo v okviru prireditve naš športnik.

Obvestila

AŠD SK BRDINA obvešča, da se nadaljuje vpisovanja za tečaje smučanja, ki pričnejo v nedeljo, 11. januarja. Info na sedežu društva, Repentabrska ul. 38 - Općine, ob ponedeljkih, od 20. do 21. ure; tel. 340-5814566 (Valentina). Ob priliku smučarskih tečajev bo ob nedeljah na razpolago avtobusni prevoz za člane društva v Forni di Sopra. Predviden odhod avtobusa ob 6.30 iz parkiršča izpred črpalki ESSO na Općinah. Info in prijave na tel. 335-5476663 (Vanja).

AŠD MLADINA organizira tečaj smučanja na snegu, ki vsebuje 5 celodnevnih lekcij, s pričetkom v soboto, 10. januarja. Vpis in informacije na tel. 3470473606.

SK DEVIN prireja tečaje smučanja in deskanja ob sobotah in nedeljah od 10. oz. 11. januarja 2015 dalje v kraju Forni di Sopra. Možnost avtobusnega prevoza. Informacije in vpisovanja na info@skdevin.it, ali na 3358180449 ali 3402232538.

ŠZ GAJA Odsek za orientacijski tek, v sodelovanju z ZSŠDI, organizira v nedeljo, 11. januarja, tekmovanje Brez meja. Zbirališče bo ob 9.00 v športnem centru Gaje na Padričah. Prvi start bo ob 10.00. Več informacij dobite na spletni strani www.origaja.it.

Tomo Krašovec

FOTODAMJN

PLANINSKI SVET

Novoletni pohod na Medvedjak

Po veseli silvesterski noči in bogatem novoletni kosilu se prileže kratek zimski sprehod. Zato si je Slovensko planinsko društvo Trst že pred leti omislilo novoletni popoldanski pohod na Medvedjak, da bi si na vrhu prijatelji in člani segli v roke in si zaželeti srečo v nastopajočem letu. Saj toplo, iskreno novoletno voščilo planincem najlepše zazveni prav na osvojenem vrhu. Medvedjak sicer ne sodi med veličastne vrhove, saj se ne more bahati z izredno nadmorsko višino

in s strimi stenami, a je vrh in njezina osvojitev predstavlja dosežen cilj.

Letošnji pohod je bil že šestindvajseti po vrsti. Klub ostremu mrazu in močni burji zadnjih dni, se je vreme v prvih popoldanskih urah novoletnega dne omililo in pohodniki, ki so se zbrali na Poklonu pri restavraciji Furlan na Repentabru, so doživeli pravo zimsko idilo. Gozd in steze, prekrivane s tanko snežno odejo, so se leskale v soncu, ko so se med sproščenim klepetom vzpenjali proti vrhu. In so dosegli cilj, so iz nahrbnikov potegnili najrazličnejše dobrote. Ob

pognjeni mizi so si nato nazdravili, si voščili, zapeli in prijateljsko pokramljali. Ko se je začelo sonce nagibati k zatonu in je pritisnil mráz, so naglo sestopili. Ob slovesu so si še zazeleli, da bi se čim prej srečali na naslednjem izletu.

VREMENSKA SLIKA

*Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSME*
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. u.

Nad vzhodno Evropo in deloma Balkanom je območje visokega zračnega tlaka. Nad Skandinavijo in srednjem Evropo pa je oslabljena fronta. Od zahoda do teka nad naše kraje v nižjih plasteh ozračja bolj vlažen zrak.

**DOLŽINA
DNEVA** Sonce vzide ob 7.44 in zatone ob 16.38
Dolžina dneva 8.54

LUNA
vzide ob
20.13 in za-
tone ob 9.40

PROGNOZA Občutljivi ljudje bodo imeli manjše vremensko pogojene težave, ki se bodo kazalne predvsem kot nerazpoloženost in težave zbranostjo. Priporočamo večjo previdnost.

PŘÍLOŽENÍ

Danes: ob 5.01 najniže 36 cm, ob 10.24 najviše 89 cm, ob 17.15 najniže 2 cm
ob 23.51 najviše 88 cm.
Jutri: ob 5.37 najniže 37 cm, ob 10.52 naj

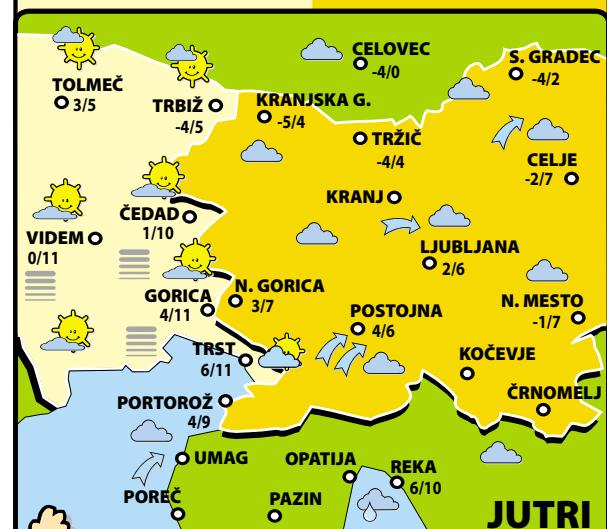
Dopoldne bo jasno do delno oblčano, po nižinah bo megleno, vendar se bo tekom dopoldneva meglaj razkrojil. Točka zmrzovanja bo ponoč na 800 metrih, čez dan na 2000 m.

Jutri bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo, ponoči bo ponekod v severni in zahodni Sloveniji rāhlo deževalo.

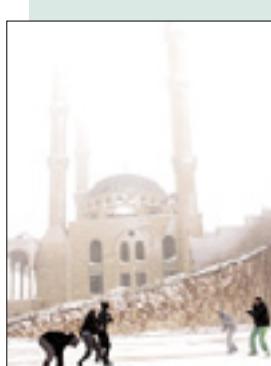

MORJE Morje je razgibano peratura 11 stopinj

SNEŽNE RAZMERE	Kanin - Na Žlebeh 90	Piancavallo 30
	Vogel 50	Forni di Sopra 40
	Kranjska Gora 40	Zoncolan 40
	Krvavec 60	Tribž 40
	Cerkno 60	Osojčica 50
	Rogla 55	Mokrine 55

vallo	30
i Sopra	40
an	40
.....	40
ca	50

Bližnji vzhod v primežu močnega sneženja

JERUZALEM - Bližnji vzhod je zajelo močno sneženje, ki povzroča številne težave. V posebej težak položaj so vremenske razmere spravile sirske begunce na vzhodu Libanona, katerih šotore na težko dostopnem območju je pokrila snežna odeja. Območje je že v torem zajelo obilno sneženje, ki je prineslo približno 35 centimetrov debelo snežno odejo. V pričakovanju sneženja so medtem v Izraelu že sprejeli številne ukrepe, saj si ne želijo ponovitve scenarija iz decembra 2013, ko je med drugim zradi snega na cestah v Jeruzalemu in okolici več ur ostalo ujetih več stovoznikov. V mestu bodo obe glavni cesti zaprli za promet, takoj ko bodo začele padači prvo snežinko.

V Bostonu odprli najstarejšo časovno kapsulo doslej

BOSTON - V Bostonu so v torek odprli časovno kapsulo, to je škatlo, ki je napolnjena z raznimi predmeti iz leta 1795. Okoli 4,5 kilograma težko škatlo so zabetonirali v temelje državnega kongresa, pred torkom pa so jo enkrat že odprli, in sicer leta 1855, ko so vsebinu očistili, popisali in dodali dodatne spominke.Škatlo so odprli na novinarski konferenci v bostonskem muzeju likovnih umetnosti. Odstranjevanje predmetov iz škatle je trajalo celo uro in muzejsko osebje je med drugim prineslo na dan pet starih časopisov, počet Massachusetts in 24 kovanec.

